

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.09 108. ÅRGANG 27.09.22 - 11.10.22

SITT IKKE INNE
NÅR ALL SOPP ER UTE!

GRATIS

STUDENT?

MILJØBEVISST?

SKAFF PENSUM BRUKT

Norges største markedsplass for
kjøp og salg av brukt pensum

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

6

STRØMMÅLERE PÅ MOHOLT:

Individuell strømmåling av hybler gjør at beboere på Moholt kan måtte belage seg på en økning i strømleia på flere hundrelapper i måneden. Oslo og Bergen slipper omdiskutert avgift.

18

MESTERSKAP I DØDSING:

Med skrekk og mot i brystet kaster Asbjørg Nesje seg utfor stupet og leker med frykten til alle som ser på.

36

PRIDE:

Det er langt fra hemmelege møter i pissoaret på Ravnkloa til prideparade på torget. Vi har utforska Trondheims skeive historie.

30

KUNSTHALLEN TRONDHEIM:

På Kunsthall Trondheim kan du oppleve eksistensiell angst, 30 grader og videospill. Vi har tatt turen.

56

ELEKTRONISKE SCENEN I TRONDHEIM:

Bli med ned i den elektroniske scenen i byen, fylt av dansbare rytmer, svingende melodier og hardtslående bassstrømmer.

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Hvem er Paris Hilton?

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Lea Lauvland Longva
– Tlf: 907 00 251
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Ingrid Ekern
– Tlf: 412 04 883
avisredaktor@studentmediene.no

Erlend Gylver
– Tlf: 482 89 258
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Øyvind Soldal Rasmussen
– Tlf: 978 79 215
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Andreas Jensen
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Amund Fredrik Strømsnes
– Tlf: 415 82 254
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Rohit Balasubramaniam
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Jonas Fostervold Høydal
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
debattredaktor@studentmediene.no

AKTUALITETSREDAKTØR
Ayne Kifle Assefa Aalen
aktualitetsredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Helge Isdal
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Astrid Lie Sætøberg
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Hannah Kleiven
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Øyvind Sivertsen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Jenny Slav
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Serena Guler
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Amanda Hytten Bjørknes (sjef), Benedikt Erikstad Javorovic, Cecilie Bjørnsdatter Raustein, Margret Meek, Marthe Bjerva, Hallstein Røstad, Andrea Barland, Bendik Brodshaug

GRAFIKERE
Sondre Gardsteig Klevfjell (5-17)
Julia Hagbrenna Gabrielsen (18-29, 48-49)
Kajsa Carmina Sandvik Seifert (30-47)
Emma Shang Hansen (50-67)

KORREKTUR
Cecilie Bjørnsdatter Raustein (sjef)

FORSIDE
Viktorija Belogradovaite (illustrasjon)

DYPPDYKK **NERDY** UNDERHOLDNING MAT
SEX KULTUR SATIRE
SAMFUNDET INTERVJUER **DRAM** SKETCH
REPORTASJE STUDENT
HUMOR NYHETER
TÅRERTESTER TRONDHEIM **PORTRETT**

underdusken.no/video

LEDER

LEA LAUVLAND LONGVA
REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Lommeboken skal ikke avgjøre din mentale helse

Vår mentale helse er på bunn, vi har dårlig råd og helsevesenet er stappet. Behovet for et godt lavterskeltilbud er kritisk.

I årets **Shot-undersøkelse** kommer det frem at over hver tredje student har psykiske plager. Dette er en stor økning fra 2010, da hver sjettede student hadde psykiske plager. Dette er skremmende tall og et skrik om hjelp fra studentene. Det er viktig at resultatene fra undersøkelsen ikke drukner. Dette er tall vi er nødt til å gjøre noe med.

De fleste som prøver å oppsøke hjelp for psykiske utfordringer, blir møtt av lange ventelister og tungvinte prosesser. En alternativ måte å få hjelp på er å gå til den private sektoren. Her kan du unngå de lange ventelistene ved å betale dyrt for det. For dem som har den økonomiske friheten til å ta seg råd til privat behandling, er det lettere å få

hjelp. Denne økonomiske friheten er det svært få studenter som har.

At de med dårligere råd har vanskeligere for å få hjelp fordi de ikke kan betale for en privat psykolog, er grunnleggende urettferdig. Det å korte ned på lange ventelister er essensielt for å forebygge alvorlige psykiske plager, men også mulighetene for å få lavterskelhjelp. En vond tanke i dag

kan bli en mye vondere innen man har kommet seg forbi den lange ventelisten. Det er dermed en fordel om de med lettere plager blir plukket opp før de blir alvorlige.

Dagens helsevesen har ikke kapasitet til alle som sliter. Shot-undersøkelsen viste at én av fem studenter rapporterer å ha en psykisk lidelse. Men å sette av mer penger til lavterskeltilbud for psykisk helse gjør at færre ender opp sykere enn de burde. Vi er nødt til å bevilge mer penger til at studentsamskipnaden kan gi et bedre psykososialt tilbud enn det vi allerede har.

Det sier seg selv at studentene som sliter mindre, presterer bedre. Færre faller gjennom, dropper ut og utsetter studieprogresjonen med en god mental helse. Når Shot-undersøkelsen viser at 20 prosent føler seg isolert, er det avgjørende med samtaletilbud uten lange ventelister. Et bredere lavterskeltilbud kan hindre mer seriøse plager og lidelser og er et viktig tiltak som vi er nødt til å prioritere.

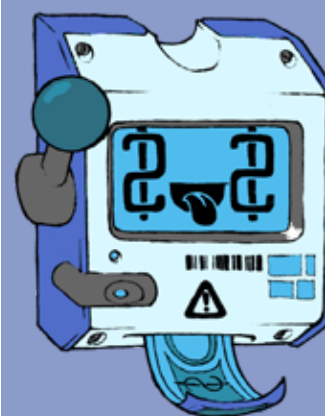
Illustrasjon: Kirsti Jacobsen

Nye strømmålere gir dyrere strøm for studentene

FOTO: ARKIV

Ulik tolkning av et nasjonalt regelverk for energimåling gjør at studenter på Moholt studentby kan måtte betale mer for strømmen enn beboere i andre norske studentbyer.

TEKST: Simen Nygaard og Johanne Vatne
ILLUSTRASJON: Tallak Lie

I forbindelse med at studentboligene på Moholt oppgraderes, krever nettselskapet Tensio at Sit skal installere individuelle strømmålere i hver enkelt hybel.

Sit har varslet at de vil måtte øke husleien for å dekke de ekstra kostnadene. Renoveringen på Moholt er det første prosjektet etter at Tensio endret praksis, som har påført studentsamskipnaden nye kostnader knyttet til prosjekteringen.

Saken ble klaget inn til Reguleringsmyndigheten for energi, RME. Tidligere i sommer kom de med varsel om et foreløpig vedtak etter å ha hatt saken til behandling siden april i fjor. RME ga Tensio medhold i at det pliktes å etablere individuell måling og avregning av boenhetene i henhold til dagens regelverk.

Sit benyttet seg av retten til å kommentere varselet før RME kunne fatte endelig vedtak. Den endelige avgjørelsen kom denne uken. Staten gir fortsatt Tensio medhold i sin tolkning av forskriften.

– Strømregningen og husleien blir dyrere, uten at det vil gi noen merverdi for studentene. Det er en frustrerende sak for oss, for det er bare en ekstra kostnad, uten at det er til nytte for noen, forteller Arvid Eriksen Skjervik, prosjekt- og utviklingssjef i Sit bolig. Utfallet av saken har betydning for hvordan strømmålingen skal innordnes i studentsamskipnadens nybygg, og i

mange av deres fremtidige renoverings- og rehabiliteringsprosjekter. På sikt kan man forvente at det innføres strømmålere i en stor andel av studentsamskipnadens hybler.

Hvorfor individuell måling?

Energiloven krever individuell strømmåling i alle boliger. Intensjonen i loven er tredelt. For det første skal beboerne ha mulighet til å påvirke sin egen strømregning og ha motivasjon til å redusere forbruket. Et annet prinsipp er at de som bruker strøm skal bidra til å betale for sin andel av strømmettet. I tillegg skal hver beboer stå fritt til å velge sin egen strømleverandør, noe som krever individuelle målere.

– Vi følger et nasjonalt regelverk som er veldig tydelig på hvem som skal ha individuell måling og når det kan tillates unntak. Vår tolkning er at det ikke kan åpnes for unntak i disse tilfellene her, sier kommunikasjonsdirektør Bengt Eidem i Tensio til Under Dusken.

Tensio sier at de kun forholder seg til regelverket, og at de oppfordret studentsamskipnaden til å sende en klage til RME for å få en vurdering i saken.

Studentene tar regningen

Strømregningen er todelt: Én del for å bruke strøm, og én del for å bruke strømmettet. Den siste betaler man til netteier. I Trondheim er det nettselskapet Tensio som eier

strømnettet. Nettleien består igjen av flere ledd, ett fastledd og ett effektledd, som avhenger av hvor mye strøm du bruker.

I klagen til RME viste Sit til at merkostnaden som følge av økt nettleie ville utgjøre mer enn 3400 kroner per beboer i året.

– Når det gjelder kostnadssiden, så er det ikke tvil om at individuell måling blir dyrere for studentene, men vi har brukt det handlingsrommet vi har, for å redusere ulempen for studentene. Da denne saken dukket opp, hadde vi et fastledd i nettleien på 2300 kroner i året, mens vi nå har kuttet det til 860 kroner for boligkategorier med lite og lav samtidig strømbruk, som det typisk er i en studenthybel, sier Eidem.

Samtidig understreker Eidem at alle strømbrukere bør være med på å ta sin del av kostnaden for strømnettet.

– Jo færre som er med å betale, jo dyrere blir det jo for dem som gjør det. Flest mulig skal være med på spleiselaget. Sit har ikke gjort nye estimater på kostnaden etter reduksjonen i fastleddet, men opplyser om at det også er kommet andre endringer i tariffen, for eksempel i effektleddet, som kan være med på å gi dyrere leie.

Mener intensjonen ikke er oppfylt

Sithevderatintensjonen med forskriften ikke blir ivaretatt med individuell strømmåling. Hyblene på Moholt har kun en panelovn, én LED-lampe og noen stikkontakter. Studentene vil dermed i praksis ha liten mulighet til å påvirke sin egen strømregning. Særlig siden mesteparten av energibruken, som kommer fra kjøkken og bad, uansett vil knyttes til én fellesmåler per

bygg, der den enkeltes bidrag har liten virkning.

– Sånn det ligger an nå, vil mesteparten av strømregninga gå til netteier og ikke til strømselskapet, sier Skjervik

– Hvis vi skal oppnå intensjonen med forskriften, og hver student skal tegne eget abonnement, vil det bli en vesentlig økning av administrative kostnader for vår del.

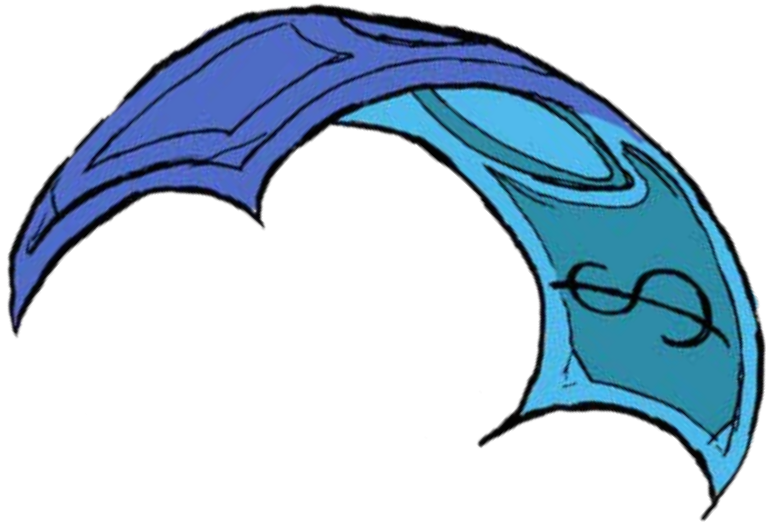
Han forklarer at når en student flytter, vil abonnementet måtte overføres til Sit, noe som skaper mer arbeid for administrasjonen. Han sier også at det vil bli krevende å håndtere utvekslingsstudenter som ikke har norsk personnummer eller bankkonto.

– Løsningen vil bli at alle målerne blir stående på Sit og intensjonen om å gi større valgfrihet til sluttbrukerne forsvinner, sier Skjervik.

FOTO: Tensio

SPLEISELAG: Bengt Eidem fra Tensio mener alle strømbrukere bør være med på å ta kostnaden for strømnettet.

MOT INTENSJONEN: Arvid Eriksen Skjervik fra Sit Bolig tror ikke at studentene vil ha noen større mulighet til å påvirke sin egen strømregning med den nye ordningen

FOTO: Bent Lindsetmo, NRK

Han problematiserer også arealbruken til strømanlegget.

– I Moholt allé er det en nisje som var ment som garderobe, men som har måttet bli til strømskap. Her har man måttet fjerne en stor del av garderobeskapet og inngangspartiet for å få plass til strømmålerne. Det at vi bruker mer areal, erkjenner heller ikke Tensio som en kostnad. Om vi må bygge mer areal, er jo det en reell kostnad for oss.

RME mener at Sits argumentasjon rundt administrasjon og bruksarealer faller utenfor kostnadene Tensio skal vurdere.

– Det er de direkte ombyggingskostnadene forbundet med en omlegging fra fellesmåling til individuell måling og avregning som

skal inngå i anslaget på merkostnader. Eventuelle indirekte kostnader skal ikke inngå. I henhold til regelverket er det nettselskapene som skal vurdere merkostnadene og om det er grunnlag for å tillate fellesmåling, skriver saksbehandler Fahad Jamil i RME i en epost til Under Dusken.

Fører til geografisk forskjellsbehandling

Andre netteiere har valgt å tolke regelverket annerledes. I Oslo har SiO fått dispensasjon fra nettselskapet Elvia, samtidig som Sit selv nettopp åpnet det nye Sundebygget i Ålesund med én måler for hele bygget. Til dette svarer Tensio:

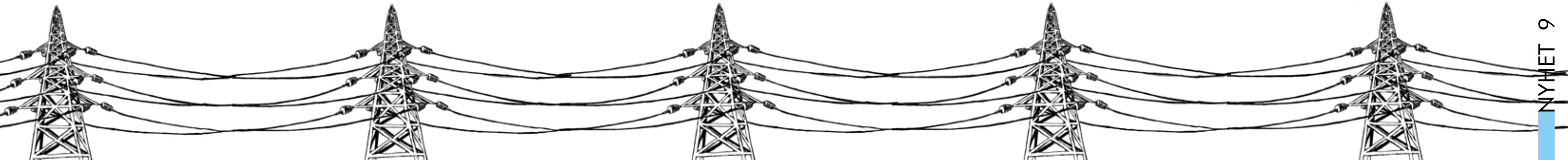
– Det er ikke frivillig å følge reglene fra nasjonale myndigheter. I vårt

høringssvar har vi bedt RME vurdere å klargjøre regelverket på området, slik at like tilfeller i større grad håndteres likt, uavhengig av hvor i landet problemstillingen dukker opp, sier Bengt Eidem.

RME utdyper hvorfor forskriften slår ulikt ut for studentene i Trondheim og Oslo.

– Regelverket skal følges i hele landet. Det kan imidlertid variere mellom nettselskapene hvordan de vurderer kostnadene med håndtering av kundeforhold ved overgang til individuell måling. Regelverket åpner for å tillate fellesmåling i tilfeller der administrasjonskostnadene for nettselskapet er store.

Elvia mener på generelt grunnlag at innføringen av strømmålere vil falle

under disse unntaksbestemmelsene for både nye og gamle boligprosjekter. Tensio ser ikke for seg at kravet til individuelle strømmålere vil gjelde mindre hybelfellesskap.

– Det vil kunne være forskjell på hvordan et utleieforhold i et lite hus er. Om man bare er tre studenter som bor i en leilighet med hvert sitt rom, vil det neppe føre til at man skal montere strømmålere på alle rommene. Dette er spesielt relevant når det skal bygges nytt eller når man skal totalrehabilitere større eksisterende boligmasse.

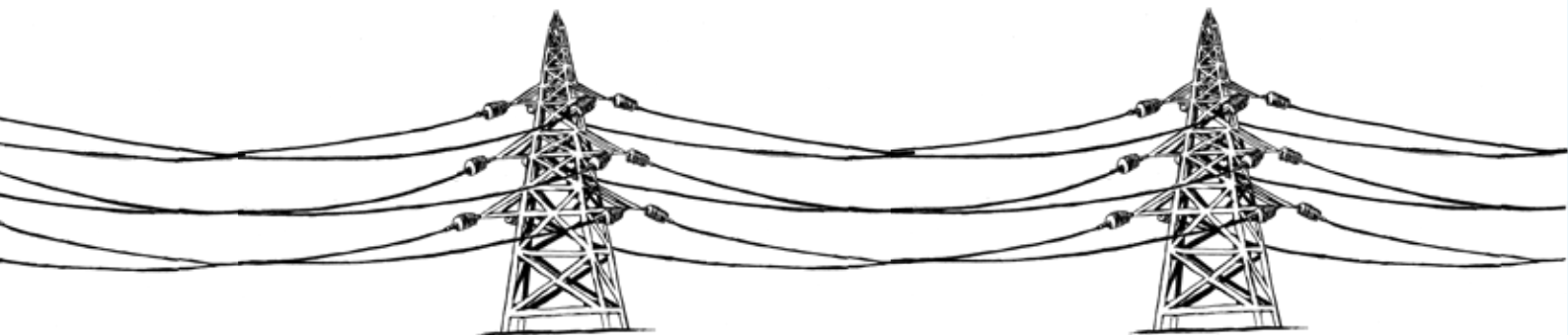
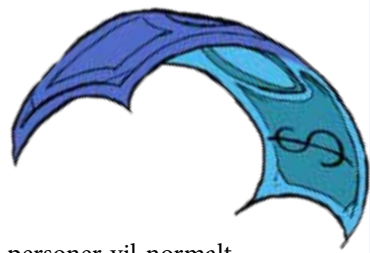
Et utfordrende regelverk

RME åpner for å se nærmere på regelverket og hvordan det håndheves i praksis, men poengterer at det alltid vil være utfordrende å favne ulike tilfeller med ett enkelt lovverk. De mener at det viktigste er at intensjonene oppnås for de fleste forbrukere.

Sit må ta kostnaden med å oppgradere strømanlegget på Moholt, men siden byggene skal renoveres, kan Tensio se bort fra denne kostnaden når de skal vurdere om det er grunnlag for å etablere fellesmåling. RME begrunner dette med at kostnadene knyttet til strømmålerne uansett vil være en liten del av studentsamskipnadens totale kostnader. Den samfunnsøkonomiske nytten som oppnås ved å fordele

nettleien på flere personer vil normalt utveie ulempene som påføres Sit. Med økende strømpriser også i Trøndelag er kravet til individuell strømmåling et bidrag til at studentenes strømregning kan bli dyrere. Begge partene i saken problematiserer at regelverket tolkes forskjellig i ulike deler av landet. Også Trondheim bystyre og Velferdstinget i Gjøvik, Ålesund og Trondheim tar til orde for at forskriftsendringer må til for å sikre likebehandling av studentsamskipnadene.

Selv om RME fattet vedtak denne uken, står Sit ved sin vurdering om at en forskriftsendring må til for å oppnå intensjonen med målerne. **UD**

Gode ideer på trafikopplæring kan redde liv

Hva om DIN IDÉ kunne gjort ungdom tryggere i trafikken?

Vi vil høre hva du tenker!

Delta i konkurransen og få mulighet til å vinne inntil **400 000 kroner** til gjennomføring, pluss **150 000 kroner** til egen lomme. Skann QR-koden, så forteller vi deg mer.

NYHETSKOMMENTAR:

Noregs friaste* talarstol

*men berre innanfor eit kort tidsrom og så lenge styret ikkje allereie har avgjort kva vi skal meina.

CECILIE
BJØRNSDØTTER
RAUSTEIN
Journalist og korrektursjef
i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Emilie Myrene Stokke

Etter fleire år i Trondheim er eg ikkje framand for å nytta laurdagskvelden min i Storsalen på noko av det eg likar best ved Studentersamfundet, nemleg eit godt samfundsmøte. Særleg når det er sett opp gode tema, er det få stader eg heller vil vera.

Når dei første samfundsmøta i haust har vore lite politiske, og det endeleg var duka for temaet «Krig i Europa» med gode innleiarar og attpåtil ein resolusjon om studiestønad, var eg sjølvsagt ikkje i tvil om kva eg skulle gjera den laurdagen.

No sit eg att med ei kjensle av at styret gjerne vil vera politiske utan at vi andre, medlemmane, dei det er absolutt flest av både i organisasjonen og i Storsalen, skal få blanda oss for mykje. Utan at vi får reelt rom til å ytra oss, verken under sofapraten eller når det kjem til å vedta politikk.

Eg vil stilla meg bak leiar Jonas som sa at det er viktig at vi fremjar resolusjonar og nyttar stemma vi har i Storsalen. Det bør då vera sjølvsagt at vi viser evne til debatt kring resolusjonane vi nyttar stemma vår til å fremje. Styret bør ta ansvar for å fasilitera diskusjon under møtet, ikkje berre for å få folk til å møta opp for å stemma på det dei har diskutert ferdig.

Dette handlar om fleire ting. Det handlar om å setja av tid til at dei med

meningar kan kjenna seg komfortable til å nytta denne frie talarstolen vår. Det handlar om å stilla gode spørsmål og faktisk leggja opp til debatt, heller enn å berre leggja fram ei politisk meining som fakta vi sjølvsagt skal stemma fram. Og det handlar om å formidla kva moglegheiter vi har til å fremja ein resolusjon sjølv eller å seia at vi heller vil ha eit betre forslag seinare. For det er vel mogleg, eller?

I saka om studiestønad er det ikkje beint fram kva som er best politikk, og det er nok difor Samfundet no meiner noko anna enn Norsk studentorganisasjon. Då er det desto meir grunn til å lata Storsalen diskutera det, eller kanskje til og med leggja fram alternative forslag å stemma over.

Heilt anekdotisk til slutt vil eg nemna at eg etter laurdagens møte hørde fleire seia at dei ikkje var heilt einige i resolusjonen, men at dei forstod det slik at anten kan Samfundet meina dette, eller ikkje ha ei meining i det heile. Då har ikkje styret gjort ein god nok jobb med å informera om moglegheitene. Kva skal vi med Noregs friaste talarstol om vi ikkje har tid til å vera ueinige?

VI HAR NETTSIDE!

Sjekk den ut på underdusken.no

Trondheim har århundrets mulighet til å vise at studentene er en sentral del av byen.

Studentersamfundet bygger ut for første gang på 100 år.

JONAS STRØM SCHEIE
Leder ved Studentersamfundet i Trondheim

ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Og den muligheten er helt unik! For hundre år siden var det sigarrom, bibliotek, sirkussal og vaktmesterbolig det var behov for å få plass til. Noen av disse tingene har bestått, mens andre har utviklet seg eller forsvunnet. Heldigvis.

La oss bygge 5000 kvadratmeter med nødvendige og morsomme rom nå og la oss ikke være redde for at studentene i 2120 skal le av oss. Vi må gjerne tviholde på noen tradisjoner, men la oss også eksperimentere med hvordan vi vil at Samfundet skal være. Kanskje er en diger kafé midt i bygget en helt vanvittig tanke i 2120, da kaffebønnen ble bevist kreftfremkallende helt tilbake i 2070.

Siden 2017 har hundrevis av frivillige jobbet med å finne ut hva det nye bygget skal inneholde og hvordan det skal se ut. Vi har vedtatt arkitekttegninger, budsjett og romfordelingsplaner i Storsalen, men vi er så langt fra ferdige. For det er én ting å bestemme hvordan huset skal se ut og hvor store rommene skal være, men det er en helt annen ting å fylle det med innhold, liv og nye tradisjoner. Det vil heve Norges beste studentmiljø til nye høyder, men det koster penger.

Den økonomiske situasjonen er ganske enkel. Studenter har aldri vært og vil aldri være en bemidlet klasse i samfunnet. Med UKEoverskuddet går driften av huset i null, og med sikkerhet i eiendommen og forpliktete bidragsytere er vi på god vei til å bygge ett dobbelt så stort Cassa Rossa. Men vi trenger midler til å fylle huset med inventar, lek og alvor. Og der trenger vi støtte fra store samfunnsaktører som vil satse på studenter i 100 år til.

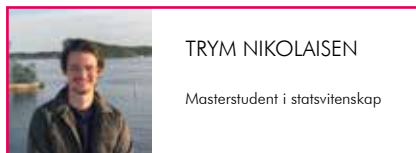
Når krig i Europa, pandemi og resesjon kommer midt i et byggeprosjekt, koster det mer. Derfor økte budsjettrammen med 40 millioner ved årsskiftet. De allerede forpliktete bidragsyterne kan ikke lene seg tilbake og være fornøyde med å ha startet århundres byggeprosjekt. De kan lene seg tilbake når jobben er gjort. Derfor regner jeg med at kommunen og fylket tar imot mine søknader om 15 og 10 millioner kroner med et smil.

Endelig får også næringslivet og universitetene i byen bidra til studentenes stue, for første gang på 100 år. Anledningen til å vise at man er én av Samfundets støttespillere er her nå og kommer ikke tilbake i vår levetid. Dette er en unik mulighet til å sette sitt preg på Samfundet, og å vise at 40 000 studenter er en viktig del av byen.

Den som tier samtykker?

Sex innebærer sjelden et muntlig ja eller nei. Virkeligheten er mer kompleks og innebærer ikke-muntlig kommunikasjon.

TRYM NIKOLAISEN
Masterstudent i statsvitenskap

ILLUSTRASJON: Vilde Roland

I det norske skolesystemet får vi åpenbart ikke god nok seksualundervisning. Vi snakker hovedsakelig om prevensjon, kjønns sykdommer og ikke minst å respektere ordet nei. Gutter blir ofte gjennom ungdomstiden sosialisert til å tro at det er status å ha hatt mange seksualpartnere, uten å være opptatt av at samleie skal være en positiv opplevelse for partneren.

Videre blir de oppfordret til å ta initiativ, og at de skal eskalere helt til de blir stoppet eller får et tydelig verbalt nei. Denne holdningen forblir hos mange voksne menn, også blant studenter. I ubehagelige seksuelle interaksjoner kan enkelte personer oppleve å «fryse til», altså at de ikke klarer å respondere eller vise tegn på at de ikke vil fortsette. Dette gjelder særlig for dem som har blitt utsatt for overgrep tidligere i livet. Dermed vokser menn opp til å anta at man har samtykke frem til det motsatte er bevist, noe som fort fører til grenseoverskridelser.

I diskusjoner om overgrep blir det ofte gjentatt at det er viktig med samtykke, og at «bare ja er et ja». Likevel vet vi at det ofte ikke spørres om et direkte ja i praksis og det betyr selvfølgelig ikke at det da er et overgrep. Selvsagt burde man alltid spørre direkte hvis det er noen form for uklarehet i en seksuell situasjon, spesielt når man er beruset.

Jeg mener også at mange menn ville blitt overrasket av hvor mange som setter pris på å bli spurt direkte. Likevel vil ikke et direkte spørsmål dekke alle tilfeller, for eksempel om noen ombestemmer seg, blir bevisstløse, eller om den ene parten ikke tør å si nei. Å forsikre seg om at partneren gir samtykke burde være selvinnsyns, men så mange som én av tre kvinner rapporterer at de har opplevd minst én form for seksuelt overgrep eller krenkelse i livet sitt.

Samfunnet har prøvd å lære bort at nei er nei, men dette er åpenbart ikke tilstrekkelig. Hva om vi derimot lærer bort at man skal søke entusiastisk samtykke? Altså at man ser etter og viser tydelige muntlig eller ikke-muntlig signaler for en aktiv interesse under hele akten. I tillegg er det viktig at vi har klare normer om at sex skal handle om gjensidig lyst og et forsøk på å oppnå tilfredsstillelse for begge parter, der begge føler seg trygge på hverandre gjennom tydelig kommunikasjon.

Tallene er hentet fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress sin rapport Vold og voldtekt i Norge.

Bolig eller velferd?

LISE HAUG NILSEN
Medie- og koordineringsansvarlig i Velferdstinget i Gjøvik, Ålesund og Trondheim

ILLUSTRASJON: Linn Zhu Yu Grotnes

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) viser en dyster realitet blant Norges studenter. Omtrent én av fire studenter føler seg ensomme og omtrent én av tre sliter med alvorlige psykiske plager. Samtidig kritiserer forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe studentsamskipnadene for å prioritere velferdstilbud på campus over bygging av studentboliger.

Jeg stiller det samme spørsmålet som Abid Raja: Er det rettferdig å kritisere samskipnadene for å prioritere studentvelferd i tillegg til studentboliger? Jeg tror og håper at statsråden forstår viktigheten av å prioritere mer enn bare tak over hodet. I sitt svar peker Borten Moe på at Shot-tallene er preget av pandemien. Man må ta i betraktning at det ikke var mangel på bolig som var hovedutfordringen. Det var mangel på

Man trenger bedre studentvelferd og flere studentboliger. Hvorfor skal det være så vanskelig å få til begge deler på én gang?

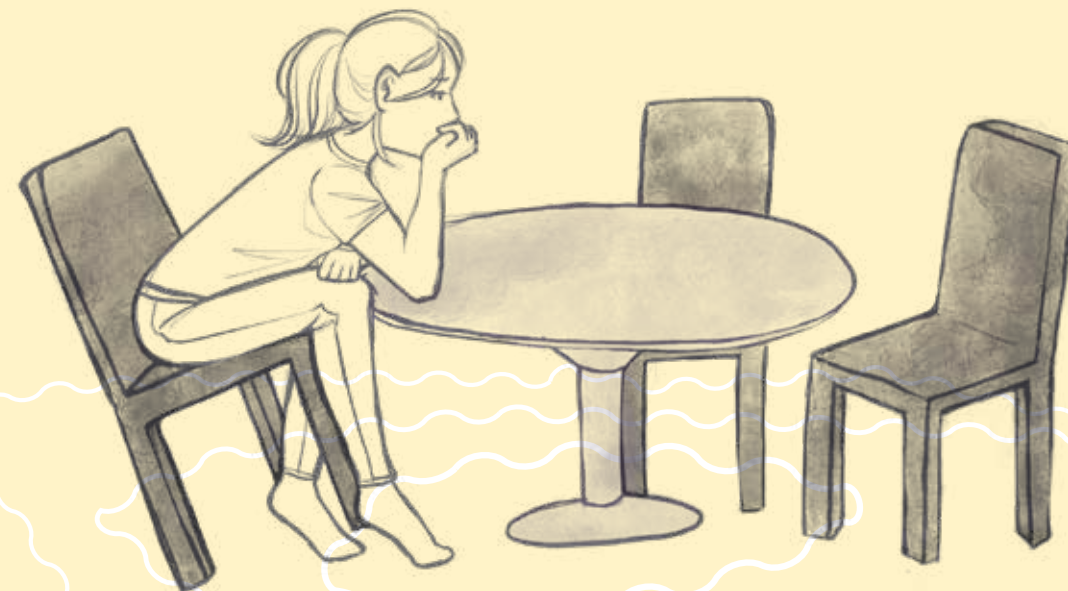
fellesskap, nærkontakt og møteplasser. Det var mangel på noe annet enn en pc-skjerm. Det var mangel på alt som skulle ha ventet utenfor boligens fire vegger.

Det er viktig å understreke at jeg er veldig enig i at det må bygges flere studentboliger. Et godt og trygt sted å bo er nødvendig for et verdig studentliv. Nettopp derfor må rammene for bygging av studentboliger bli bedre. Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim (Sit) har planer om store investeringer de neste fem årene og har allerede flere pågående boligprosjekter. For å få gjennomført prosjektene, trenger de tilskudd fra staten. For å få tilskudd fra staten må Sit bygge studentboliger innenfor en viss prisramme. Utfordringen er at prisen for å bygge har steget kraftig de siste årene, samtidig som rammen har forblitt den samme. Dermed sitter

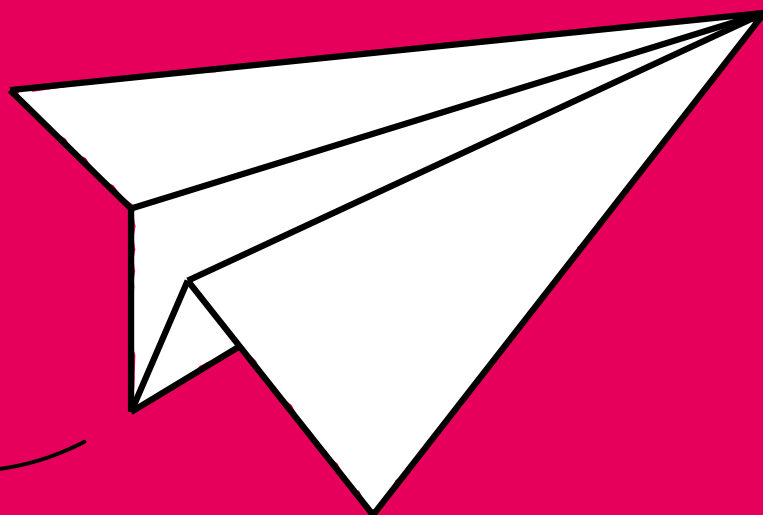
Sit på penger de ønsker å bruke på boligbygging, men som de ikke får brukt, fordi rammene er for trange.

Borten Moe snakker om at kunnskapsdepartementet (KD) skal bruke Shot sammen med Levekårsundersøkelsen for å følge opp studentene. Velferdstinget mener KD må bruke studentsamskipnadene for alt de er verdt for å få til dette. Ved å skape gode vilkår for Sit bidrar staten til å bedre studentenes situasjon.

Så hva skal til for å hjelpe studentene? Skal man satse på bolig eller andre velferdstilbud? Svaret er begge. For å få til det trenger vi at staten ser helhetlig på studenters situasjon. Borten Moe må utvikle virkemidlene man har i dag, slik at de faktisk kan bli brukt. Gode rammer er nøkkelen til å snu trendene man ser i Shot og vil gi Sit rom for å ivareta studentene på alle områder.

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO

INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

Jeg vil gå i mitt tempo!

Hvorfor skal fotgjengere måtte løpe over veien? Vi må revurdere hvem som prioriteres i våre lyskryss.

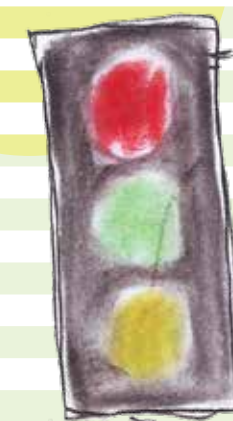

KASPER MIDTTUN
SØREIDE
Student

ILLUSTRASJON: Eiril Solveig Ugulen

Her om dagen skulle jeg en liten tur til Studentersamfundet, som man gjerne gjør som student. Jeg gikk over Elgeseter bro og nøt utsikten over elven og tenkte på hva jeg skulle spise til middag. Da jeg endelig var over broen, innså jeg at jeg hadde gjort en stor tabbe: Jeg var på feil side av veien. Jeg måtte rett og slett krysse det kjipe fotgjengerfeltet over Elgeseter gate.

Jeg ventet på at det skulle bli grønt. Etter det som føltes som en evighet, ble det endelig grønn mann. Den lange ferden over gaten kunne starte. Med mine utålmodige medfotgjengere gikk jeg over i en ganske ålreit hastighet. Eller det jeg trodde var en ålreit hastighet. For halvveis over begynte den grønne mannen å blinke. Jeg økte tempoet og måtte løpe det siste stykket før det ble rødt igjen. Jeg er kanskje ikke den mest veltrente studenten, men likevel syntes jeg det var rart da jeg sto og pustet og peste foran Samfundet etter min lille økt.

Dette lyskrysset er ikke akkurat et stort hinder i min hverdag, men jeg synes det er plagsomt å måtte vente så lenge hver gang. Og jeg ender alltid opp med å småløpe over veien. Jeg mener også at dette peker på et større problem. For jeg kan ikke la være å tenke på dem som ikke kan småløpe over veien når lyset begynner å blinke, de av oss samfunnet ikke tenker på når trafikklys skal bygges. Hva om jeg for eksempel skulle gå over veien med krykker?

Funksjons-
diskrimineringgjennomsyrer byene våre og det merkes i hvordan trafikken tilrettelegges. Dette er bare et lite symptom på et stort samfunnsproblem. Bilene får all tiden i verden for å mest effektivt kjøre til og fra sentrum, mens fotgjengerne må klappe seg over gaten for å bane vei. Det føles ikke som om gatene er for alle. Og nederst på rangstigen blir de med nedsatt funksjon plassert. For dem er det ikke nødvendigvis bare å småløpe litt. For noen er det ikke en mulighet å krysse over veien til Samfundet. Skal ikke gatene være for dem også? Det verste med dette problemet er at løsningen er latterlig enkel: Øk tiden vi får på å krysse veien. Og i større skala: Planlegg byene våre etter alles behov, ikke dem som allerede har ressurser.

Å leke med døden

Asbjørg Nesje har vunnet VM i dødsing to ganger, men det betyr ikke at hun aldri er redd. Det handler om å skyve grenser og prøve å ha det gøy på veien..

TEKST: Sara Løvteit
FOTO: Rebecca Skomsøy

SHOW: Dette er sporten uten regler hvor målet er å se kul ut.

«Tre, to, én, GÅ!» Nesje står innerst på stupetårnet, ti meter over havet, før hun setter fart retning Trondheimsfjorden og det 13 grader kalde vannet. Farten hun opparbeider seg på platået på Sjøbadet gjør at hun får hoppet opp og ut i den kjølige høst-lufta. Der stopper tiden.

Mens andre jogger langs med Brattørkaia denne søndagsformiddagen, jogger Nesje pent og elegant i lufta, før hun bretter ut kroppen slik at hun ligger parallelt med vannoverflaten. Man kan tenke at man er vitne til tidenes mageplask, men neida. På noe som virker som et millisekund bretter hun seg sammen til den berømte «reka» og danner et stort splæs. Akkurat etter boka. Seerne kan puste lettet ut og skjønner konseptet døds tydeligere. Dette er bare en lek.

Tidenes sjekketriks

Dødsing er den nye sporten som har kommet som en farsott inn i Kultur-

Norge. Med skrekkblandet fryd kaster utøverne seg utenfor stupetårn og klipper og leker med frykten til alle som har opplevd et mageplask. Fra hvert minste lille stupetårn i Norge dødses det nå. Nesje er én av dødserne. Hun har på to år rukket å bli verdensmester to ganger og er en stor profil i det som noen kaller den rebelske versjonen av stuping.

– Det er en showsport. Det skal rett og slett bare se veldig kult ut. Du skal ha attityde i lufta, være fryktløs, se på dommerne og publikum. Og så skal man rekke å eksponere magen før man trekker seg sammen. Publikum skal rekke å tenke «å, nei!» før de ser at det går bra, forklarer Nesje.

For dette er ikke en sport hvor man skal følge reglene. Det handler om å ha det gøy og være tøff i trynet. Det var også slik det startet. Paul Rigault er medgründer og daglig leder i Døds Federation og en del av det han kaller tredjegenasjons dødsere. Han

forteller gladelig om historien til den nå verdensomspennende sporten.

– Selve sporten dukket opp på Frognerbadet på 70-tallet. Det var en gjeng unge menn, med bassisten i Raga Rockers Bruno Hovden i front, som fant opp dødsing for å tøffe seg for damene.

Han forteller videre om hvordan han og en gjeng 30 år senere etter et nachspiel tok med seg en ropert inn på Frognerbadet i Oslo og med det arrangerte det første offisielle verdensmesterskapet.

– Han ene i gjengen var adoptert fra Guatemala, så da syntes vi det var på sin plass å kalle det et VM.

Han forteller om en eksplosiv vekst. Fra å være en guttegjeng som lekte seg, hadde de i år 27 deltakere fra hele Europa og USA og 6000 publikummere som fulgte spent med. Rigault gir sosiale medier mye av æren for at de nå kan kalle det et VM med god samvittighet.

– Det ble laget en kort video fra et VM for noen år tilbake som gikk viralt i Australia. Den ble videre plukket opp i New York Times. Dødsing gjør det generelt veldig bra på sosiale medier med mange millioner seere. Vi har regnet på at vi har en økning på over 600 prosent i digitalt fotavtrykk hvert år, og at det offisielt dødses i over 30 land. Veksten har vært eksplosiv og den største økningen ser vi helt klart i USA.

I år kan sporten skilte med å ha hatt sitt første store arrangement i USA

EKSPLOSIV ØKNING: Rigault opplever at sporten han selv har vært med på å bygge nå har en utrolig vekst internasjonalt

og sporten vil bli sendt på den store amerikanske sportskanalen ESPN. Selv om dødsing har kommet et godt stykke fra flørtning i Frognerbadet, så handler den fortsatt om det samme: Du skal tøffe deg og sjarmere.

Må fremstå fryktløs

– Konkurransen er i gang fra sekundet du går opp på platået. Da skal det se ut som om du synes det er null stress å hoppe. Når du lander, skal du igjen gi uttrykk for at det ikke var noen sak. «Det gjorde ikke noe vondt, nei», til tross for at det ofte gjør ganske vondt, sier Nesje og ler.

Hun legger til:

– Mange tror at vi dødsere ikke synes det er skummelt, men det stemmer ikke. Vi er alle livredde hele tiden.

I sporten handler det om å fremstå fryktløs, men Nesje mener det handler like mye om å trosse frykten.

– Det er ikke noen vits i å vente med å hoppe til man plutselig har lyst, for det tidspunktet kommer ikke. Man må bare gjøre det.

Hun sier at hun har oppdaget at å gjøre det man synes er skummelt, er en treningssak, og at det hjelper å late som om man ikke er redd. Og at det er nettopp det sporten går ut på.

Nesje lar aldri frykten ta overhånd. Eva Oddrun Langvik, førsteammuenis ved Institutt for psykologi på NTNU, forteller at det å bekymre seg har en funksjon fordi det hindrer oss i å gjøre farlige ting.

I tillegg er det å oppsøke nye situasjoner, teste egne grenser og søke stimuli en naturlig del av livet. For det å trosse frykten og utvide komfortsonen er viktig for mennesket.

– Hva som vil være komfortsonen, endres med erfaring, men personlighet er også viktig, og spesielt personlighetstrekket spenningssøking. Spenningssøking er medfødte individuelle forskjeller i hvor stort behov vi har for å oppsøke sterke stimuli og hvor tilbøyelige vi er til konsekvenstenkning.

Miljøet er det viktigste

Selv om dødsekonkurransene har vokst seg større og sporten har blitt mer profesjonell, så er det først og fremst på badeplassene rundt omkring i Norge man har sett den store interessen. Nå er det dødsing som gjelder blant vennegjenger om sommeren.

Det er nettopp dette dødsing handler om, understreker både Nesje og Rigault. Begge er tydelige på at det viktigste med sporten er det gode miljøet: Man møtes som en gjeng, utfordrer og heier på hverandre.

– Dødsing har blitt det snowboard var på 90-tallet, så denne sporten kommer til å bli gigantisk. Det er gøy og ingenting er rett eller galt. Man bare henger og har det gøy. Det handler ikke om konkurranse; det handler om å utfordre seg selv og hverandre og ha det kult sammen, forklarer Rigault entusiastisk.

I sommer var Nesje i USA på landets første offisielle dødsearrangement. Der oppdaget hun på alvor hvilken god kultur hun var en del av.

– Etterpå kjørte vi en gjeng rundt i USA og dro til masse klipper og hoppet. Sånt som når man drar på tur og har det gøy sammen, det synes jeg er det aller gøyeste. Det er det som har gjort at jeg har blitt så glad i idretten.

Hun forteller om et miljø hvor man blir tatt godt vare på, uansett hvilket nivå man ligger på.

– Alle heier på hverandre og det har ikke noe å si hvilket nivå du er

ARV OG MILJØ: Langvik sier at det er både miljøet du vokser opp i og personlighetstrekket spenningssøking som påvirker komfortsonen du har og hva du tør å gjøre. FOTO: Paul S. Amundsen.

på. Om du står på femmeteren og du synes det er skummelt å hoppe vanlig med føttene først, men ender opp med å gjøre det likevel, så synes alle det er drittfett. For det er sykt bra for deg. Alt er bra så lenge du utfordrer deg selv på ditt eget nivå. Alle heier på hverandre og alle er velkomne!

Handler om å bli utfordret

Nesje ønsker spesielt flere jenter velkommen. Til tross for en eksplosiv økning i sporten de siste årene så har ikke det vært en like stor økning blant jenter. Nesje mener det kan skyldes de ulike forventningene gutter og jenter møter i oppveksten.

FORBILDE: Nesje har på et par år rukket å bli en stor personlighet og viktig forbilde i sporten.

– Hvis en gjeng drar på en badeplass og det er et sted man kan hoppe, så har folk en forventning til at guttene skal hoppe, og hvis de ikke gjør det, er det fordi de er pinglete. Samtidig forventer ingen at jenter skal hoppe, så de kan like så godt la være. Ja, det er kult å hoppe, men hvis du synes det er skummelt da, så har du ingenting å tape på å ikke hoppe.

Nesje mener at siden jenter ofte ikke blir ordentlig utfordret, så finner de ikke ut hvor tøffe de egentlig er, og hun mistenker at mange er tøffere enn de tror. Rigault er enig og håper på en stor vekst blant damene de neste årene.

– Vi heier veldig på å få opp antallet damer. Vi ser at det er liten nivåforskjell på tvers av kjønn, og det er ingen anatomisk grunn til at guttene skal være noe bedre enn jenter i dødsing. Det er Asbjørg et bevis på. Hun er en skikkelig pioner og et forbilde. Vi håper mange jenter vil bli inspirert av henne.

Nesje skyver grenser

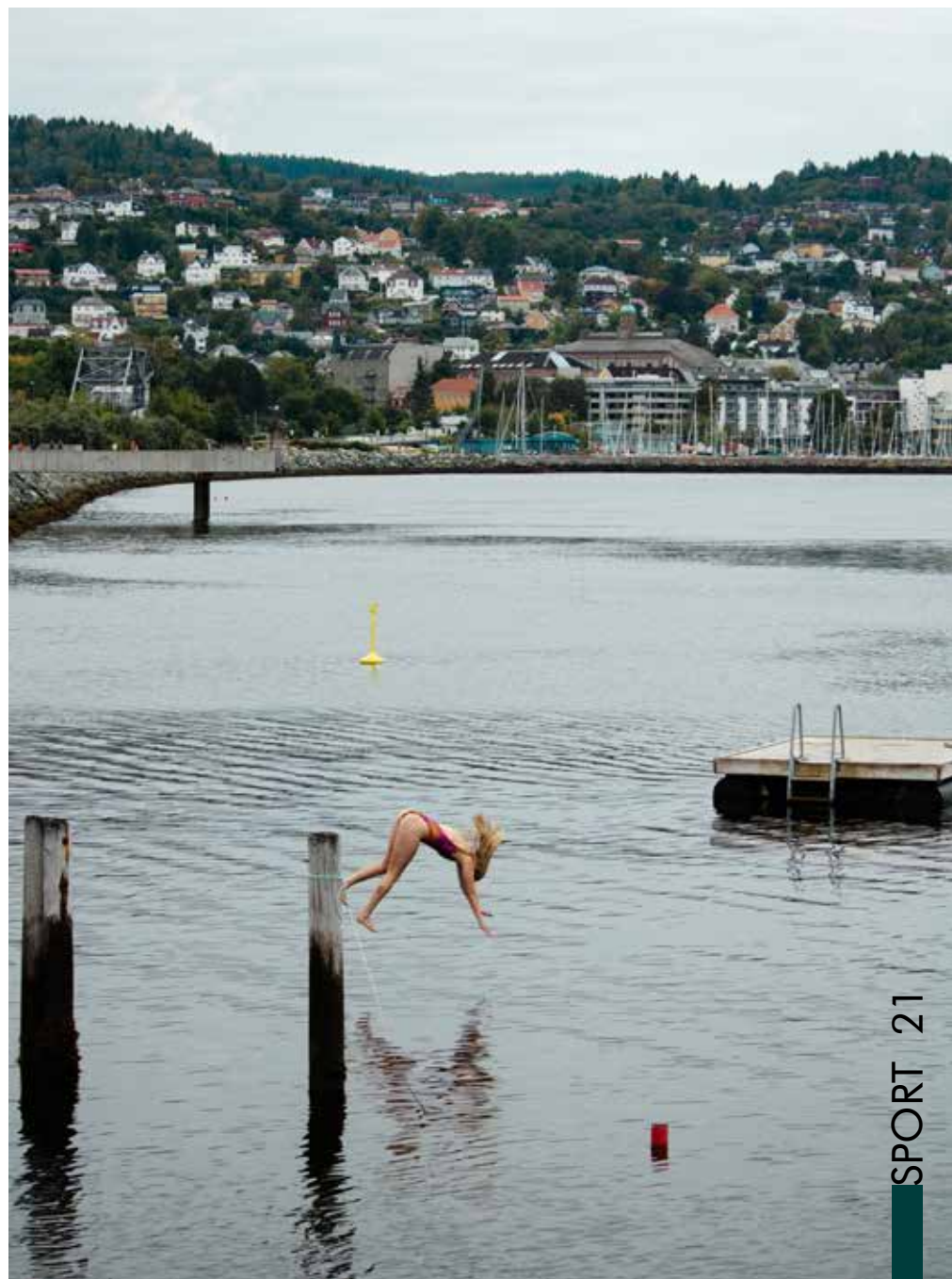
Etter å ha gjort sitt første døds i 2020, vunnet sitt første VM i 2021 og gjentatt meritten i år begynner man å lure på hva slags mål hun setter seg videre. Likevel er det ikke merittene som står i fokus for Nesje.

REKA: Nesje trekker seg sammen akkurat i tide til å unngå et mageplask. ►

meter. I 2020 gjorde hun en 1440, hvor man går fire runder rundt seg selv før hun trekker seg sammen. I sommer toppet hun det igjen og gjorde 720 med grab. Dette er triks ingen jenter har gjort før henne.

Paul Rigault kan ikke få rost Nesje nok og har store planer for både Nesje og sporten videre.

– Asbjørg skal over dammen og bli stor! **UD**

MAGEPLASK: På et tidspunkt skal man ligge parallelt med overflaten.

Kjøleskapsgrøt

Ikke stress over frokost som må lages og lunsj som må pakkes; den er allerede ferdig i kjøleskapet og klar til å nyses!

TEKST OG FOTO: Sara Elisabeth Aasen

Kjøleskapsgrøt er i grunnen veldig enkelt å lage og krever svært lite av både deg og kjøkkenutstyret. Kaldgrøten kan lages med nærmest grenseløse variasjoner. Akkurat disse to variantene så dagens lys da hyllen med dato-varer til halv pris inneholdt både de våte og tørre ingrediensene.

Oppskriften tilsvarer cirka to porsjoner.

Ingredienser:

- 4 dl Biola naturell
- 2 dl lettkokte havregryn
- 4 ss chiafrø

Variant 1:

- 2 dl frosne bær
- En håndfull rosiner*
- Cottage cheese (til topping)
- Granola for krusj (til topping)

Variant 2:

- 1 revet eple
- ½–1 ts kanel
- En håndfull rosiner*
- Flytende honning (til topping)
- Nøtter eller mandler (til topping)

*Du kan fint bruke mer rosiner om det faller i smak, men husk at rosiner også suger til seg væske, så tilsett i så fall litt ekstra væske

Fremgangsmåte:

1. Bland sammen ingrediensene i grunnoppskriften og tilsett resterende ingredienser etter hvilken variant du ønsker å lage. Rør godt sammen.
2. Hell blandingen over i porsjonsbeger, syltetøyglass, skåler eller hva du måtte ha tilgjengelig, og sett dem i kjøleskapet over natten eller minimum fem til seks timer.
3. Ta ut grøten, ha på ønsket topping og nyt!

Tips:

Grøten holder seg godt i kjøleskapet, og kan derfor forberedes for flere dager om gangen.

Her finner du den beste kantinematen

Under Dusken har testet noen av kantinetilbudene for trondheimsstudentene.

TEKST OG FOTO: Sara Elisabeth Aasen

Uten mat og drikke, duger helten ikke. I en travel studenthverdag er det viktig å sette av tid til pauser og inntak av næringsrikt drivstoff som kan hjelpe deg gjennom lange dager og endeløst pensum. Sit tilbyr et bredt matutvalg for studentene og det skal imøtekomme ulike behov som månedlig sjokoladesug, desperat koffeintrang, rumlende mager og ikke minst en god dose motivasjon i en travel hverdag. Bli med på å teste mattilbudet på de ulike campusene i Trondheim

Sit kafé Øya

Et stenkast fra Samfundet ligger Sit kafé på NTNUs campus Øya. Her holder blant annet fremtidens sykepleiere og leger til. Det er lett å finne frem til kantinen. Lokalet er lyst og luftig og atmosfæren er svært behagelig med lav summing, blide folk og konsentrerte studenter. For dem som liker omgivelser som byr på ro, men samtidig liv, er dette en ypperlig plass å oppholde seg.

Sammen med en sliten tredjeårsstudent som har et behov for spiselig motivasjon, er vi klare for å begi oss ut på denne flotte kantinen. Her skal det testes både vegetartilbud og dagens måltid, og til min lunsjmakkers store glede er det også her duket for taco.

Lunsjen består av taco i lefse med storfekjøttdeig (58 kroner) og en wrap med hummus og falafel til undertegnede (54 kroner). Varmmaten og utvalget i salatbaren faller i smak og kjøtteteren gir et stort pluss for at lefse, kjøtt og nachos holder perfekt temperatur. Begeistring er dessverre ikke like stor over wrappen, da den bærer sterkt preg av å ikke være fersk. Den er i grunnen litt stusselig.

ØYA: rødbethummusen er en slager selv om wrappen bærer preg av middelmådighet.

God markering av allergener og flere kjøttfrie alternativer teller her veldig positivt. Blant både fersk og ferdigpakket mat, hjemmebakt kake og smoothie er det ikke vanskelig å finne noe som faller i smak. Til tross for en litt skuffende wrap, treffer rødbethummus innertier hos undertegnede, og er i seg selv en god grunn til å mikse salat i akkurat denne salatbaren.

Kjøkkenhagen, Dronning Maud Minne høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH)

Klokken 12:30 en regnfull onsdag går turen til DMMH. For dem som er vant til en travel campus, høyt støynivå og kamp om sitteplasser, blir det å gå inn hovedinngangen her som å tre inn i

DRONNING MAUD: med en rolig atmosfære i lokalet, får man mulighet til å lese pensum ved lunsjen.

et kirkerom: høyt under taket, stillhet og ro. Ned en liten trapp ligger et lunt og koselig lokale med sittegrupper og matutsalg. Med unntak av en gjeng studenter som sitter rundt et bord med lunsj og løs latter, er lokalet tomt, men atmosfæren god. Her ligger Kjøkkenhagen, kaféen som drives av Sit.

Sulten etter forelesninger finner jeg et bord, legger fra meg sekk og ytterjakke og går ivrig bort til serveringsdisken, klar for å finne dagens lunsj. Besøket på DMMH gjennomføres av undertegnede alene. Til tross for et prisskilt som viser til både varmmat og salatbar, er det ingen fersk mat på disken. Litt undrende med tanke på at dette normalt er tiden for lunsj, og forventninger om at disken burde være full, blir jeg opplyst om at det er lite mat i dag og derfor dessverre tomt for en del varer. Betjeningen er dog veldig hyggelig og lett å tilgi, og jeg blir henvist til smørbrøddisken som fremstår svært appetittlig.

Det er et godt utvalg av ulike varianter smørbrød for folk flest, men når det gjelder vegetarmat er det kun ett alternativ: mozzarella og tomat (48 kroner). Selv om alternativene er få, er jo smeltet ost og brød sjelden feil (med mindre man er veganer, cøliaker eller laktoseintolerant), og det varme smørbrødet kommer absolutt til sin rett.

Det antas selvfølgelig at det normalt er mer å velge i, og at det kan sies å være et uheldig tidspunkt for besøket. Kjøledisken er også relativt tom og av yoghurter og lignende er det ikke mulig å finne ett eneste sukkerfritt alternativ, for den som bryr seg om den slags.

Atmosfære, lokale og hyggelig betjening gjør det likevel til en fin plass for rekreasjon, sosialisering eller å kaste seg over pensum.

DRAGVOLL: vi tester ut tre varianter av den norske tacoen.

Sit kafé Dragvoll

Vi ankommer Sit kafé Dragvoll midt i lunsjrushet og lokalet er fullt av sultne studenter. Vi må gå noen runder før vi finner et ledig bord, og i selve spiseområdet er det mye støy og rot. Omsider slår vi oss ned ved noen hyggelige engelsktalende studenter som har fylt tallerkenene med laks, ris og salat, tilsynelatende et alternativ til dagens annonserte varmrett: taco.

Til tross for et høyt antall besøkende på kort tid holdes serveringsdiskene i kantinen rene og maten ser svært appetittelig ut. Vi er sultne og det er vanskelig å tenke porsjonsstørrelse når det bugner av digg mat. Dagens lunsjgjeng består av én vegetarianer, én med gluten- og eggeallergi og én helt uten allergier og sære preferanser. Her vil ikke problemet bli å finne noe man liker, men å finne ut hva man skal velge – salat, varmretter i flertall, ferdig smurt og pakket brødmat, dagens suppe og fersk kake på disken.

Den utvalgte lunsjen består av vegetarisk tacosalat (80 kroner), tacobolle med ris (81 kroner) og taco i form av lefse med kyllingkjøttdeig (68 kroner). Når vi ser på porsjonsstørrelse opp mot pris, konkluderer vi med at det er som forventet, verken dyrere eller

billigere. Maten er det lite å utsette på og utvalget til Sit kafé Dragvoll gjør skam på de fleste salatbarer. I serveringsdisken er det alternativer til de fleste matpreferanser og spesialkostbehov, og maten er godt markert med allergener. Dessverre er maten fra varmdisken lunken til kald, noe som tar maten ned fra toppskår.

Sit kafé hangaren

Sammen med en sulten og overarbeidet masterstudent er jeg klar for å innta fredagslunsjen på Sit kafé hangaren på campus Gløshaugen. Å komme inn i dette kantine-lokalet for første gang er litt som å ankomme treningssenteret uten en plan: Man prøver å se selvsikker ut når man i bunn og grunn er svært forvirret og usikker. Selv om det er mange mennesker til stede, er det ikke et problem å finne et ledig bord. Vi slår oss ned og tar et øyeblikk for å få oversikt over hvordan systemet fungerer.

Masterstudenten blir begeistret over utvalget i varmmatdisken og salatbaren og tester flere av alternativene (PRIS). Selv om hun omtaler serveringen som å være tilbake i forsvar-messa, faller

◀ HANGAREN: et endeløst utvalg av matretter gjør det vanskelig å velge.

maten i smak, dog med varierende kvalitet. Spesielt utmerker den utradisjonelle nachosen med grillsaus seg. Dagens suppe denne fredagen var med gulrot og ingefær (PRIS), og for undertegnede er det ingen tvil om at den må testes. Den treffer spikeren på hodet. Den smaksrike suppen blir akkompagnert av en tørr bit focaccia som dessverre ikke holder samme standard.

Utvalget i Hangaren er endeløst og kantineområde har ikke bare én, ikke to, men tre utsalgssteder, alle drevet av Sit. Kaffebaren Sito, som ligger i motsatt ende fra selve kantineutsalget, kan by på et stort utvalg av bakst og drikkevarer, og her plukker vi med en smoothie (42 kroner) på deling. Smoothien faller i smak, men prisen er mer typisk for Nordre gate og ikke tilpasset et studentbudsjett. Siste utsalgssted er en kuleisbar. Til stor fortvilelse ser vi ikke denne før vi er på vei ut, men det gir stor motivasjon til å komme tilbake.

RESULTATENE:

Sit kafé Øya:	5/6
DMMH:	3/6
Sit kafé Dragvoll:	5/6
Sit kafé Hangaren:	4/6

TABELL: Vi har valgt å vurdere alle de ulike kantineområdene etter lokale, miljø, kvalitet, utvalg og kostnad og gitt skår deretter. Ovenfor kan man betrakte de ulike terningkastene gitt de forskjellige campusene.

Resultatene er klare: høy inntekt gir ikke økonomisk sikkerhet

Både Statistisk sentralbyrå og studentsamskipnadene har undersøkt levekårene blant studenter i høyere utdanning. Tallene viser at unge heltidsstudenter sliter mest.

TEKST:Tuva Martine Ambjørseiet | ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

I november og desember 2021 gjennomførte SSB en levekårsundersøkelse blant studenter med formålet å samle inn oppdatert kunnskap rundt et bredt spekter av studenters levekår. I den nyeste undersøkelsen er også fagskole- og deltidsstudenter inkludert.

Ett perspektiv undersøkelsen tar for seg, er studenters økonomi. Prosjektleder Maj-Lisa Lervåg for undersøkelsen forteller at mange studenter opplever økonomiske utfordringer. 60 prosent av guttene og 70 prosent av jentene har deltidsjobb.

– Halvparten av studenter med inntektsgivende arbeid har dette for å dekke nødvendige utgifter, sier hun.

Dette tyder på at studentene ikke opplever Lånekassens stipend som tilstrekkelig.

Vanskelig å dekke plutselige utgifter

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse ble også nylig gjennomført. Denne gjennomføres ordinært hvert fjerde år og skal bidra med kunnskap om blant annet studentenes økonomiske situasjon. Årets Shot-undersøkelse har mange funn som samsvarer med SSB sin undersøkelse.

Styringsgruppeleder Kari Jussie Lønning for Shot-undersøkelsen forteller at de ser store forskjeller i studentenes inntektsnivå.

– Tall fra 2022 viser at kun 3,6 prosent rapporterer om liten eller ingen inntekt. Dette tilsvarer en lønn på under 10 000 kroner.

På motsatt ende av skalaen forteller Lønning at det er 14 prosent som tjener mer enn 200 000 kroner.

– Dette tyder på store variasjoner i den økonomiske situasjonen til studenter, sier Lønning.

Enkelte studenter lever kun på lån og stipend fra Lånekassen. Andre har høye stillingsprosent og høyere lønn.

– Til tross for dette ser vi ikke en sammenheng mellom høyere lønn og opplevelsen av en problemfri økonomisk situasjon, sier hun.

STORE ØKONOMISKE VARIASJONER: Lønning forteller at studenter med høyere inntekt ikke er bedre rustet mot uventede utgifter FOTO: Privat

Avhengig av deltidsjobb

Student Sofia Dugnaite Gjestrum på NTNU tilhører prosentandelen som har deltidsjobb fordi hun ikke opplever Lånekassens stipend som tilstrekkelig. For å kunne dekke faste utgifter er hun avhengig av den ekstra inntekten jobben fører med seg.

Gjestrum forklarer at hun ikke ønsker å bruke penger fra sparekontoen sin nå. Dette er penger hun ønsker å ha tilgjengelig til hun en dag skal betale ned studielånet.

– Jeg har opprettet en egen konto jeg kan ta penger fra når stipendet er brukt opp. Da slipper jeg å ta penger fra sparekontoen, forklarer hun.

Lave lønninger og høye leiepriser

Ifølge SSB sin levekårsundersøkelse opplever 35 prosent av heltidsstudenter at de har svært tyngende boutgifter. Særlig unge heltidsstudenter tilhører denne gruppen.

– Denne studentgruppen er ofte borteboere med eneansvar for å finansiere egen bosituasjon, forklarer Lervåg.

Hun legger til at denne studentgruppen også er overrepresentert blant dem som opplever andre problemer knyttet til egen bosituasjon.

– Studenter er sterkt representert blant dem som har utfordringer med

Lønning forteller videre at studenter generelt sier at det ville ha vært vanskelig å dekke en plutselig, uventet utgift. Dette gjelder også studentene med høyere inntekt.

– Det er mulig at studenter med høyere inntekt også har et høyere forbruk, legger hun til.

Der skoer trykker

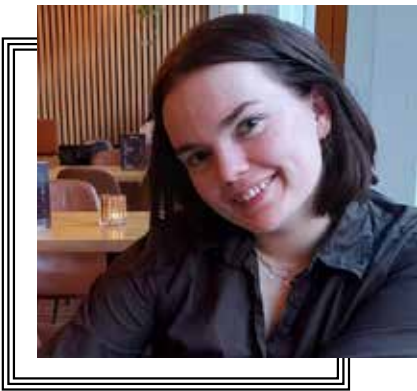
Lønning forklarer at seks prosent av alle studentene har hatt problemer med å klare løpende utgifter som mat, transport eller husleie.

– Undersøkelsen spør ikke direkte om tilfredshet knyttet til egen økonomi, men vi har grunn til å tro at disse seks prosentene ikke er tilfredse med egen økonomi, forklarer hun.

Lønning mener at den høye prosentandelen med deltidsjobbende studenter sender et kraftig signal.

– Hvis studentene opplever sin økonomiske situasjon som krevende, er det viktig å høre på det. Vi må lytte til hvor skoer trykker fra dem som faktisk har skoene på, sier hun.

LÅNEKASSEN UTILSTREKKELIG: Gjestrum er avhengig av deltidsjobb for å dekke sine faste utgifter FOTO: Privat

støy, fukt og råte, samt vold og hærverk, sier Lervåg.

Gjestrum leier bolig gjennom Sit. Dette er hun i stor grad fornøyd med. Likevel kjenner hun seg igjen i noen av utfordringene Lervåg presenterer.

– Når man ikke har råd til å bo alene og må bo flere sammen, blir det naturligvis mer støy, sier Gjestrum.

Ved flere anledninger har hun også våknet tidlig av bygningsarbeid utenfor

boligen. Dårlig ventilasjon og trange fellesområder er også utfordringer hun lever med.

Gjestrum forteller videre at om hun hadde hatt høyere lønn, ville hun bodd et annet sted. Hun mener boligen hun bor i gjenspeiler hennes økonomiske situasjon.

– Boligen jeg bor i nå, er det dyreste jeg har råd til med den ekstra inntekten jeg har, forklarer hun.

Prisøkning kan påvirke

Lervåg forklarer at levekårsundersøkelsen ikke undersøker sammenhengen mellom studenters økonomiske situasjon og boforhold direkte.

– Man kan derfor ikke konkludere med at studentene med økonomiske utfordringer også er de med vanskelige boforhold, forklarer hun.

Avslutningsvis legger Lervåg til at undersøkelsen ble gjennomført før den voldsomme prisøkningen vi har

HØYE LEIEPRISER: Lervåg forteller at mange studenter føler på svært tyngende boutgifter. FOTO: Torbjørn A. Tjernsberg

sett den siste tiden. Hun forklarer at dette kunne ha påvirket resultatene fra undersøkelsen, men at det er vanskelig å si noe med sikkerhet. **UD**

O OG RØDT KORT OG GULLBALL

«Er det én ting jeg har lært i min karriere, er det at man ikke blander politikk og fotball», hilsen Mathias Normann, russisk propagandas nye talerør.

Dette kan høres ut som sterke ord ut, men for øyeblikket er det viktigste for Ukraina, Europa og alle som motsetter seg russisk imperialisme, at vi står samlet. Enkeltpersoner som velger å bryte dette samholdet, støtter opp under det russiske narrativet om hvor svak den europeiske solidariteten er. Det er ikke tilfeldig at Normann allerede har dukket opp i en russisk reklame.

Ståle Solbakken var raskt ute med å gjøre det klart at dette var handlingene til en enkeltperson da han utestengte Normann fra landslaget, uansett sportslige prestasjoner. Kanskje var tilbudet fra Dinamo Moskva utrolig lønnsomt, men Normanns påstand om at det var sportslig gunstig, biter ingen på. Sponsorene flykter, utenlandske stjernespillere tvinger seg vekk. Russerne får ikke engang delta i europeiske turneringer.

Etter et relativt vellykket opphold i Norwich kan tilbudet fra den russiske klubben umulig ha vært det eneste. Hadde han gått til en klubb i et hvilket som helst annet europeisk land, ville det ikke en gang blitt stilt spørsmål. Det å derimot signere for en klubb han vet vil skape kontroverser, er jo nettopp å gjøre et politisk valg.

Ordene hans låter dermed ekstra falskt, for om han ikke ville blande fotball og politikk, så kunne han bare ha gått et annet sted; det ville ha vært det mest upolitiske valget han kunne tatt. Men å godta et tilbud han vet vil være kontroversielt, er nøyaktig det motsatte. Din pris Mathias, er et kort like rødt som flagget Putin ønsker vaiet over Kyiv.

En første Grand Slam-tittel og førsteplassrankingen. Mye stod på spill for Casper Ruud på banen i Brooklyn. Dessverre nådde han ikke fullstendig opp. Men likevel presterte han å gjøre seg selv til midtpunktet. Etter timer med intense poengutvekslinger faller ballen ned foran ham og han stuper frem for å vippe den over nettet. Det går – ballen flyr over, utenfor rekkevidde for en utspilt Alcaraz.

Problemet var bare at han hørte lyden av ball mot bakke én gang for mye, rett før den traff racketen. Poenget var hans. Dommeren, publikum og Alacaraz var alle innforstått med dette, for de hadde ikke hørt det Ruud hørte. Kanskje kunne man i etterkant ha sett det på et kamera, men i den farten kunne Ruud lett ha latt som ingenting.

Han stod dermed overfor et valg: gi fra seg ett poeng eller ta et stort steg nærmere seier. I den største kampen i hele hans liv, så valgte han rett.Han ga fra seg poenget. Til slutt tapte han finalen, men ingen glemmer den eksemplariske sportsånden han fremviste. Det gjør ikke Under Dusken heller, og vi overrekker gullballen som en liten trøstepremie til Casper Ruud.

Tekst: Kristoffer Ramsøy Fredriksen

Sopp er digg om du kan forskjellen på flein og pigg

Skogen bugner av sopp i år, som kan gi nyresvikt, rus og en smaksopplevelse. Er du i tvil, spør en soppkontrollør.

TEKST: Thomas Meinicke og Martine Andersen Hennig
FOTO: Nora Rønningen
ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

Fem glisende turgåere med poser i hendene kommer ned den bratte stien i Estenstadmarka. Vi hilser på doktorgradsstipendiatene Claudia Ruiz, Ignacio Prada, Francesco Cantoro, Maria Camara og Mario Fernandez. Av nysgjerrighet spør vi om de har funnet noe, og de trekker én og én sopp opp av posene. Brune, hvite, lilla, spisse, glatte, ruglete, knallrøde, piggete, store og små – den ene mer ukjent enn den andre.

– Vet dere om disse kan spises? spør de.

Her er det ikke rom for gjetting, synsing eller prøvesmaking, og vi er lite til hjelp.

– Vi snakkes hos soppkontrollørene på Bekken, svarer vi.

Ønsket soppen velkommen

På Realfagbiblioteket på Gløshaugen sto det en levende utstilling av soppens mangfold i duft, farge og form tidligere i september. Universitetsbibliotekar og fagansvarlig for biologi og kjemi Jo

Kristen Breivik Forthun organiserte denne eksklusive og velbesøkte utstillingen.

– Det kom så mange folk at vi gikk helt tomme for plakater og brosjyrer. Av naturlige årsaker ble utstillingen eksklusiv, da stanken spredde seg og marken inntok soppen, sier Forthun.

Formidlingen av sopp er ikke bare gøy, men kan også bety forskjellen mellom en god middagsrett, livsvarig

SOPP ER TOPP: Turgleden overgikk fangsten for doktorgradsstudentene (fra venstre) Claudia Ruiz, Ignacio Prada, Francesco Cantoro, Maria Camera og Mario Fernandez.

nyreskade og til og med død. Derfor er det utrolig viktig å spre budskapet om hva som er trygg sopp å plukke, før man begir seg ut på tur. Overingeniør Henriette Vaagland ved Institutt for biologi ved NTNU forteller at den våte og grå sommeren belønnes med et godt soppår.

– Dette bør få alle ut i skogen!

Hovedbibliotekar Katrine Aronsen i helse og medisin er også soppsakkyndig og holdt soppforedrag i forbindelse med utstillingen og soppens dag, som markeres første søndag i september. Det var flere utvekslingsstudenter som fikk innsikt i soppens verden, som er spesielt viktig når en tilsynelatende god matsopp i ett land ikke nødvendigvis bør spises i et annet.

–Et eksempel er den hvite flue-soppen, som ligner en supergod matsopp som vokser i Thailand. Totalt

forårsaker soppforgiftning omtrent åtte innleggelses i året nasjonalt, sier Aronsen.

Soppen finnes overalt, men ingen vil avsløre hvor

Forgiftning og sykehusinnleggelser til tross, Aronsen forteller videre at sopp kan smake godt og finnes overalt rundt oss. Hun plukket selv med seg en sjamp-injong på vei til jobb, men soppens nøyaktige plassering ble utelatt av den ivrige plukkeren. De beste soppstedene blir nemlig med deg ned i graven.

Selv om gode soppsteder holdes like skjult som statshemmeligheter, er det nok sopp der ute til alle. Og det er heller ikke spesielt vanskelig å finne dem, forklarer Aronsen med glede.

– Sopp finnes i alt fra skog til parker, men er avhengig av en viss fuktighet i jordsmonnet for å kunne vokse. Et

SIKKER SOPP: Blek piggsopp er lett å gjenkjenne og er god i risotto, pasta og pizza.

godt tips er å starte å lete i eldre gran- og bjørkeskoger, der soppen trives sammen med røtter og gress.

At marken rundt oss bugner av supergiftig giftslørsopp i år, bør ikke skremme folk fra å ta seg en sopptur, om vi skal tro Aronsen. Hun mener at det eneste som kreves, er god kjennskap til et par matsopper man kan være trygg på. Kantarell og piggsopp listes opp som fine arter å starte med, der begge er enkle å kjenne igjen og finnes i både Estenstadmarka og Bymarka.

Muggsopp og underlivssopp

Sopp er mye mer enn bare matsopp. For soppriket inkluderer også muggsoppen man kan finne i den nye studentboligen og underlivssoppen etter et par fuktige fadderuker. At soppriket er såpass omfangsrikt, gjør det både mystisk og spennende om vi skal tro Vaagland, selv om hun ikke er redd for forveksling mellom matsopp og kroppslig soppvekst.

– Sopp i underlivet og i munnen er mikroskopisk i størrelse, så jeg tror

ikke folk forveksler underlivssopp som kantarell. Det skiller folk heldigvis på, forklarer Vaagland lattermildt.

Men at soppens allsidige tilværelse skaper interesse og nysgjerrighet, er det ingen tvil om. Særlig i disse tider, der fleinsoppen har sin høysesong.

Smør og psykedelika

Å steke sopp i smør, salt og pepper er en stor favoritt hos mange soppelskere og en rett det anbefales å prøve seg på som fersk sanker. Noen ganger er ikke et godt måltid nok for alle; enkelte ønsker også å utforske de psykedeliske sidene ved soppriket.

Om du ser saktegående med-studenter nistirre på gresset i Høgskoleparken, er det rimelig å anta at det er spiss fleinsopp de er på jakt etter. Arten er å finne i flere av Trondheims parker og liker seg i halvlangt gress og grøftekanter. Spiss fleinsopp inneholder virkestoffet psilocybin som fører til hallusinasjoner og endret virkelighetsoppfatning og er av den grunn

ulovlig å plukke og besitte. Likevel er det flere som finner veien ut i parken, selv om Aronsen fraråder dette på det sterkeste.

– Det er viktig å huske på at fleinsoppen definitivt har mange giftige forvekslingsarter, og at det er svært lett å plukke feil. Ta dere heller en øl, det er alltid mye morsommere.

Tidligere bare for overklassen og kveg

Å dra på sopptur er et relativt nytt fenomen, på tross av rik forekomst i Norge. Aronsen forteller at sopp tidligere ble sett på som mat for overklassen, samt for krøtter og andre husdyr. Arbeiderklassen spiste heller bark i nedgangstider, og lot med det kyr og griser meske seg med soppen alene, sammen med fintfolk og andre staselige. Av den grunn finnes det lite litteratur om emnet, selv om man i boken *Der det er liv er det sopp* fra 70-tallet kan lese at «sopp, det er nå berre førr fint folk og krøtter».

Det var først på 1960-tallet at soppen ble mer folkelig, i forbindelse med ny kunnskap om soppens egenart. Sopp ble nå kategorisert som et eget biologisk rike, hele 80 år etter at den norske biologen Olav Johan Sopp (!) fremsatte sine hypoteser om dette. Endelig kom etternavnet til sin rett, og den spennende organismen ble stadig vanligere på det norske matfatet.

Heltinner i helgen som soppkontrollører i Estenstadmarka

På Bekken parkeringsplass i Estenstadmarka står tre damer med brosjyrer og ferske soppeksemplarer, og de har alle en ting til felles. De har alle bestått soppsakkyndigeksamen. Den lønner det seg ikke å ta med skippertak.

– For å bli soppkontrollør må man gjennom én hel sesong med kursing. Deretter må man vente ett år for å mengdetrene, for så å ta selve eksamen. Prosessen tar altså to år, sier soppkontrollør Hjørdis Vaslag.

VITENSKAPSFORMIDLING: Jo Forthun, Henriette Vaagland og Katrine Aronsen i hjertet av Realfagbygget. FOTO: Tijana Gajic

SOPP ER TOPP: Den eksklusive soppen sjarmerte bibliotekets besøkende. FOTO: Jo Forthun

Norges sopp- og nyttevekstforbund (NSNF):

- Foreningen består av flere organisasjoner som har røtter helt tilbake til 1902
- Gjennom soppsesongen kan man melde seg på soppkurs, guidede turer og matlagingskurs
- I soppsesongen og ut oktober står soppkontrollører hver søndag på Bekken i Estenstadmarka fra klokken 14 til 17 og på Granåsen i Bymarka fra klokken 14 til 16

FOTO: Anette Høøen

Norsklærer Hjørdis Vaslag har plukket sopp hele livet og fikk ideen om å ta soppeksamen da nybegynnerkurset til foreningen var for lett. På eksamen får man om lag 150 ferske arter som skal identifiseres på kort tid. Da må de bruke alt de kan av lukt, farge, tverrsnitt og til og med smak.

– Jeg strøk første eksamen av ren nervøsitet. Da måtte jeg vente en sesong til. Nå skjønner jeg hvordan elevene har det når jeg gir dem prøver. Jeg skalv så mye at jeg slet med å dele soppen i to, sier Vaslag.

I flere helger på rad står Marte Kristoffersen på Bekken parkeringsplass, og ellers i uken jobber hun i Direktoratet for mineralforvaltning. Det er rundt 55 kontrollører som bytter på gjennom hele sesongen. Jobben de gjør, er avgjørende.

– Vi har bedt omtrent halvparten av plukkerne om å kaste alt i kurven sin. Det har vært veldig mye spiss giftslørsopp i Trondheim i år, overalt, sier Kristoffersen.

De er ikke ute etter å ta noen, og det er ikke slik at de ber deg kaste fleinsoppen i kurven.

– Vi er ikke politi, så vi kan ikke kreve at de skal kaste det de har plukket. Vi kommer med anbefalinger. Ønsker de å spise det, gjør de jo det, sier Aronsen.

Soppens utbredelse og artsmangfold varierer stort, derfor må alle sopp-sakkyndige fornye sertifikatet sitt hvert femte år. Da opprettholder de kunnskapen og har oversikt dersom sørlige eller utenlandske arter inntar Trondheims sopphabitater og -nisjer.

– Ja, denne er også giftig

Før var det bare en liten gjeng som holdt på med sopp, men nå har entusiasmen vokst enormt ifølge pensjonist og soppsakkyndig Bjørg Ulsaker. Hun har vært soppsakkyndig siden 2004 og jobbet tidligere som administrasjonsleder ved Institutt for bioteknologi og matvitenskap på NTNU. Hun går grundig til verks på de fem doktorgradsstudentene sin soppfangst.

Hun skyver sopp etter sopp til side mens hun rister på hodet. Med litt norsk og engelsk får hun frem budskapet.

– Giftig, giftig, giftig og ikke en matsopp. Giftig, ja, sier Ulsaker.

Hun viser frem en kremle, en god matsopp som kan ligne en liten rød fluesopp. Hun tar et jafs.

– Den enkleste måten å skille den giftige og den gode arten fra hverandre på, er smaken. Hvis den smaker vondt, så er den giftig, sier Ulsaker.

Soppen smakte mildt, i motsetning til giftkremles peppersmak. Biten forblir i munnen. Tommelfingerregelen gjelder for kremle. At mild smak er trygg sopp, er ingen fast regel.

Doktorgradsstudent Francesco Cautoro viser frem et bilde av fluesoppen han ikke plukket, som tatt ut fra *Super Mario*-universet. Soppkontrollørene feiet gjennom posene og det eneste som ble igjen var tre små matsopper: to røysopp og en kremle. Ikke så mye å bli mett av. Uansett har gjengen fått en tur i marken, lært om sopp og tatt en rekke knebøy i lag. **ud**

STÅR PARATE: Bjørg Ulsaker og Marte Kristoffersen (til venstre) står klare til å ta imot usikre sankere.

BRUTAL BEDØMMING: Alle sopper er spiselige, men noen sopper er bare spiselige én gang.

Frå pissoar til parade – Trondheims skeive historie

FOTO: Løvetann, Skeivt arkiv

I år er det 50 år sidan «homoparagrafen» vart fjerna frå straffelova. No er Trondheim regnbogefarga kvar haust, men slik har det ikkje alltid vore.

TEKST: Mari Kaslegard og Ayne Kifle Assefa Aalen | FOTO: Dina Bråthen
ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Frå scena på Trondheim torg rungar fleirstemte toner av Diana Ross' «I'm coming out» og i folkemengda glitrar sola i unge og gamle andlet. Det fargerike koret til Fri Trøndelag, Kor Hen, har fått æra av å opptre på årets pridemarkering. Yttst i korrekka står ei smilande dame i ein fargesprakande strikkegenser og syng som om ho skulle stått fremst i midten.

Når Kor Hen har fått applausen sin og prideprogrammet rullar vidare, får me endeleg høve til å prate med koristen som sjarmerte oss mest.

– Songen «I'm coming out» har vore veldig verkeleg for meg, seier Rie Wester.

Det å komme ut seint i livet har ikkje berre vore lett.

– Eg hadde mann og to barn, og så oppdaga eg plutselig at det var ikkje noko for meg, så mens ungane var små, vart eg skild og gjekk over til å leve eit anna liv, fortel ho.

Som ung var ho ivrig student, aktivt samfundetmedlem og skaphomofil.

– På 80-tallet hadde me ein kvinnekubb her i Trondheim. I

helgene gjekk me på eit lite lokale i Dronningens gate kor eg traff min første kjærast, ei dame frå USA. Me er fortsatt vener. Det var ikkje akkurat eit ope skeivt miljø og me kjente stort sett ikkje kvarandre, men det gjekk bra.

Gaysir og kaffivitjing

Odd Ivar Hammer har i masteroppgåva si frå 2018 undersøkt det skeive miljøet i Trondheim på 60- og 70-talet. Han treffer oss i kantina på Dragvoll, ein plass han ikkje har vore på fleire år. No for tida jobbar han nemleg som lærar, men han fortel gjerne om masterskrivinga si.

– Eg måtte basere meg på munnlege kjelder i masteren fordi mykje av det andre kjeldematerialet var til dømes berre kvitteringar på kjøp av askebeger og grammofoonplater frå organisasjonar som Det Norske Forbund av 1948 (DNF-48), forkklarar han.

Paragraf 213 i straffelova omhandla berre forbod mot seksuell omgang mellom menn. Korleis går ein fram for å finne menn frå det skeive miljøet i Trondheim for så mange år sidan? For

Paragraf 213, også kalla «homoparagrafen» før den blei oppheva 21. april 1972:

«Finder utugtig omgængelse sted mellem personer af mandkjøn, straffes de, der heri gjør sig skyldige eller som medvirker dertil, med fængsel indtil 1 aar. Med samme straf ansees den, som har utuktig omgængelse med dyr. Paatale finder alene sted, naar det paakræves af almene Hensyn»

skeivtarkiv.no

Hammer var det éi løysing som viste seg å vere effektiv.

– Nei, eg laga meg profil på Gaysir, då, seier han og ler.

Er det sant?

– Ja, eg laga ein profil og skreiv inn noko slikt som «Hei, eg skriv om homomiljøet i Trondheim. Er det nokon som har informasjon til meg?», forkklarar han.

På datingnettsida Gaysir fekk han mykje napp og han fortel at han nærmast inviterte seg sjølv heim til dei som var interessert i å fortelje om miljøet på den tida.

– Chatten var stappfull, av mykje anna rart òg, seier han og ser litt forlegen ut.

Ein augneblink på pissoaret

Før fjerninga av den såkalla «homoparagrafen» i 1972 var miljøet kjeldene til Hammer skildrar meir skjult. – På overflata verka det nok ganske usett. Mange traff kvarandre i Fjordgata, nede på Ravnkloa. Der hadde dei «cruising»-området sitt, forkklarar han.

«Cruising» er eit slangomgrep som inneber å vanke i det offentlege på leit etter ein seksuell partner.

– Der gjekk dei att og fram og skulle oppnå den rette augekontakten. Så hoppa dei inn ved pissoaret på Ravnkloa eller inn mellom bryggjene.

I'M COMING OUT: Songarane i Kor Hen Rie Wester og Thekla Nyberg er her akkurat ferdig med framsyninga i årets prideparade.

KARTLEGGING: Odd Ivar Hammer har skrive masteroppgåve om det skeive miljøet i Trondheim.

– *Korleis kunne ein avgjere om nokon var interessert?*
– Det er jo ein slags skjult kunnskap, ein intuisjon, kan ein seie. Dei veit vel at det er noko ved eit anna menneske utan at det er sagt, forklarar han.

Brannsikkerheit og fallskjermfest
I 1970 leide DNF ein kjeller i Kjøpmannsgata under dekknamnet *Organisasjonen for By og Bygd*. Dei kunne altså ikkje vere opne om kven dei var.

– Etter ein kort periode vart dei kasta ut, fordi vaktmesteren dukka opp ein kveld og skjøna kva dei dreiv på med. Forklaringa skulle vere av brannsikkerheitsårsaker. Neste dag vart kontrakten avslutta og dei fekk ikkje komme attende, seier Johansen.
Mennene som hadde vore på cruising i Fjordgata kom i snakk med kvarandre og danna seg eit hemmeleg miljø, men då for meir festlege samakomstar, forklarar Hammer.

– Ein av informantane mine fortalde om at han vart invitert heim til ein mann han møtte ved Ravnkloa ein laurdag. Slik oppstod mykje av det skeive miljøet i trondheim; dei byrja å treffast heime hjå denne mannen til fest på laurdagar, seier han.
Festane fann stad i bygninga som no er den lågaste brygga ved Sabrura på Bakklandet, kalla Elvekroa, i fleire år.
– Etter ei stund flytta denne mannen som holdt festane til hjørnet på

Nordre gate. Han jobba der det er eit glasmagasin i underetasjen. Der var han dagleg leiar. Heile overetasjen var mannens bustad, og der var det fest kvar laurdag, forklarar Hammer.
Det var ikkje slik at ein berre kunne spasere inn på desse festane.
– Gjestane måtte gå inn i bakgården og fekk nykel i fallskjerm. Sjølv sagt måtte du òg kjenne nokon inne på festen, då dei ikkje slapp inn kven som helst. Det kunne bli eit styr om politiet kom.

Offentleg felleskap på Sjømannshotellet
Det skeive miljøet i Trondheim var ikkje berre skjult verksemd. Organisasjonen me i dag kjenner som foreininga for kjønns- og seksualitetsmangfald (Fri), vaks fram på eit møte i København, kor ein delegat frå Trondheim tok initiativet med seg heim.
– Dei kalla seg det Trondheimske forbund av 1948 og vart etter kvart det Norske forbund av 1948 (DNF-48), forklarar førsteamanuensis Daniel Johansen ved Institutt for arkeologi og teknologi på NTNU.

Johansen har vore leiar for Fri Trøndelag, i den tida det vart kalla Landsforeningen for lesbiske og homofile (LHH), og var med å arrangere Pride den gongen det heitte «homodagene». Han har eit openbert engasjement for Trondheim si skeive historie og forklarar vidare at DNF-48 heilt i starten leigde lokale på Sjømannshotellet.
– Dei heldt det ikkje hemmeleg kven dei var, og likevel fekk dei lov til å leige. Men det var nok mange som var redde for å seie i resepsjonen at dei skulle opp til «DNF-en».

Organisasjonen fall frå kvarandre etter kvart som medlemma flytta til større byar og melde seg ut. Det kom ingen ny organisasjon til byen før i 1970, men i 1973 leigde det Trondheimske forbundet kjellaren til hotellet att for festar og møte. Dimed vart dette den første offentlege plassen for lesbiske og homofile etter avkriminaliseringa i 1972.

Skeive studentar på Samfundet
Til no hadde sosiale arrangement gått føre seg bak lukka dører og gardiner, men same året dei gjenerobra Sjømannshjemmet, byrja DNF å leie Strossa på Samfundet. Dette var eit stort steg for skeive trondheimsstudentar, då dei for første gang kunne henge saman vegg i vegg med andre festglade studentar.

– Då kunne ein dessutan kome inn med studentkortet, slik at vanlege studentar ikkje trong spesiell invitasjon for å bli med. Det var nok òg dei som syntest det var skummelt å brått skulle bli så opne med møta sine, fortel Johansen.
I arkiva til Under Dusken finst eit lesarinnlegg frå 1974 (nr. 4, 55. årgang) med tittelen «Homofili – en verdifull livsform». Innlegget freistar å forklare at homofili er naturleg og fint, og blir avslutta med ei oppfordring til å vise solidaritet med skeive: **«Vri dere ikke unna i feighet, husk at også på universitetet er ca. 4 % homofile. Tør du?»**.
Innlegget er signert av Harald Sigvald Berntsen på vegne av DNF-48, og i likskap med skeive studentars inntog på Samfundet tydar innlegget kanskje på større openheit.

KJÆRLEIK: Kjetil Hestad og mannen er glad for å vere i prideparaden i år.

Var sentral i avkriminaliseringa
Johansen trur det er ein tilfeldigheit at det vart akkurat Trondheim som skulle bli fødebyen til det som i dag er organisasjonen Fri.
– Ofte handlar det meir om individa som tek initiativ enn miljøet det veks fram i.

Hammer verkar samd i dette og forklarar at DNF-48 saman med pioneren Kim Friele var heilt sentral i fjerninga av homoparagrafen.
– Det var jo Kim Friele som verkeleg stod i spissen for heile verksemda. Ho dreiv blant anna lobbyverksemd. Til dømes hadde dei ein brosjyre som dei delte ut til politikarar. Dei fekk nokon med seg på laget og greidda å få fleirtal for å få paragrafen fjerna, greier han ut.
Han forklarar vidare at spørsmålet hadde gått fleire rundar, og paragrafen var oppe til debatt med jamne mellomrom.
– Hadde det ikkje vore for forbundet (DNF-48 journ. anm.) hadde nok paragrafen eksistert lengre, konkluderar han.

Takksam for kjærleiken
I det prideparaden tek si siste sving inn på Trondheim torg, får me auge på ein oppstemt bergensar med «STOLT» trykt med regnbogefarger på genseren sin.
– *Kva tykkjer du om å vere her i dag?*
– Det er fantastisk. Eg har med meg mannen min, og me storkosar oss. Det er sjeldan ein ser så mange menneske på torget, seier Kjetil Hestad.

Hestad uttrykkjer takksemd for at det er stort oppmøte på pride, og understrekar viktigheita av det.
– Me var i Oslo då terroråtakket skjedde i sommar og no vonar me at folk skjøner kor viktig det er at folk kjem og viser at kjærleiken er for alle.
Hammer har også nokre avsluttande tanker om vegen vidare.
– Det har gått nokre modige sjeler i spissen. Dei rettane ein har i dag, tar ein ofte for gitt, så ein er ikkje klar over at det kunne vore annleis. **UD**

homofili–

EN VERDIFULL LIVSFORM.
Kampen for kvinnefrigjøring har avdekket nye tykke lag av passivt press, repressiv toleranse og vanemyter, for å presse mennesker inn i roller som egentlig ikke passer dem. Den renselse som bevisstgjøring på dette området medfører skal og må føre til at andre grupper, som også, og i enda sterkere grad, lider under det samme press, den samme repressive toleranse og de samme vanemyter frigjør seg.
I ekstrem grad er homofili, evnen til å elske personer av samme kjønn, en undervurdert evne. Det passer seg for undertrykkerne å la dette være en personlig lidelsessak for den homofile. Og presset er delvis det samme som for kvinneundertrykkerne, å medvirke til at en sjøl undertrykker sin egentlige natur. Men bare det stygge foregår skjult så det ikke synes på overflaten vår, er det all right. Et fritt land!
Og så fikk en jo bevist det en ville samtidig: dette er en livsform som ikke tåler dagens lys. lurt!
Enda sterkere blir virkningen fordi det i vår kulturkrets overhodet ikke er passende å elske og vise følelser overfor medmennesker. Kjærligheten er en undervurdert kraft i dette landet. All den frustrasjon dette medfører bekymrer ikke undertrykkerne av våre naturlige følelser det minste. De har nemlig boteråder: pornografi og jesusbevegelser for de frustrerte sedelige. Det tjener de jo dessuten penger på. Neste stikk til undertrykkerne!:
Vi homofile vil gjerne fortelle dere at det er godt å kunne elske de som er av samme kjønn. Gutter elsker gutter og jenter elsker jenter hos oss, men det er stor forståelse og fint samhold mellom homofile gutter og homofile jenter. Mange av oss beklager at kontakten med det motsatte kjønn blir skral på grunn av fordommene, for sjøl om vi er homofile må dere ikke tro at vi har noe imot samvær med heterofile eller folk av motsatt kjønn. Fordi naturlig samvær så ofte nektes oss vet vi bedre enn noen hva gode venner og venninner er, og gleden og lykken ved å være to som elsker, samarbeider og forstår hverandre blir ikke mindre ved at det er to gutter eller to jenter. Kjærligheten er den samme.
Vi tror til og med at vi med vår bakgrunn, som alltid er en evig kamp for å bli godtatt og forstått og få være oss sjøl, kan tilføre alle mennesker og grupper av mennesker som kjemper denne kampen, eller som vet hva den gjelder, øket styrke og impulser. Kjærlighet, menneskelig rikdom, variasjon, sjølstendighet, likeverd – mot de som undertrykker dette, er det kampen gjelder.
Har du noe du vil snakke med oss om, er det bare å skrive til Det Norske Forbundet av 1948, postboks 1206, Trondheim. Vi har møter med dans en gang i uka, og vi ordner også med personlig samtale med deg hvis du av en eller annen grunn ikke vil komme der sånn uten videre.
Vi oppfordrer alle som har lest dette og samstemmer i innholdet om å gi oss sin støtte, i form av vennskap, invitasjon til å delta i deres klubber, organisasjoner og grupper, eller ved innlegg til fordel for vår sak i pressen og på annen måte. Bli venner med oss fordi vi er som vi er, og ikke på tross av det. Det er dette vi håper og ønsker. Vis det i solidaritet når vi nå skal stå fram i fullt lys. Vri dere ikke unna i feighet, husk at også på universitetet er ca. 4 % homofile. Tør du?
På vegne av Det Norske Forbundet av 1948
Harald Sigvald Berntsen.

**SKEIVE
BLINKSKOT**

FOTO: Homofil bevegelse i Bergen (HBB)

Brosjyre av DNF-48: "De homofile vil ha rett il å danse på restauranter!"

DNF-48 på banneret til organisasjonen Homofil bevegelse i Bergen, ca. 1982, Skeivt arkiv.

FOTO: Løvetann, Skeivt arkiv

Anmeldelse:

Krigsseileren er kanskje tidenes beste norske krigsfilm

Men det er mest fordi alle krigsfilmer før den har vært dårlige.

TEKST: Helge Isdal | FOTO: Mer Film

Jeg har lenge sett på den norske krigsfilmen med stor forakt. Ikke bare fordi de er ensidige i sine heltefortellinger, men også fordi disse filmenes eksistensgrunnlag virker å være «fordi det er en viktig historie som må fortelles på det store lerretet». Jeg har alltid oppfattet denne rettferdiggjørelsen av norske krigsfilmer som navlebeskuende selvgodhet. Som om alle produsenter av krigsfilmer utelukkende lager film av et selvpålagt samfunnsansvar, og ikke fordi krigsfilmer, år inn og år ut, viser seg å være den mest innbringende sjangeren her til lands.

Nå foreligger altså *Krigsseileren*, filmen som endelig skal gi det norske sjøfolk av andre verdenskrig den filmatiske oppreisningen de fortjener. Og for en oppreisning de skal få, i hvert fall på papiret. Filmen er tidenes dyreste norske spillefilm. Det synes og er en kvalitet. Der tidligere krigsfilmer har båret preg av budsjettmessig begrensninger, med foto og scenografi som har måttet arbeide seg rundt at

Norge på 2020-tallet ikke ligner Norge på 1940-tallet, lykkes *Krigsseileren* i å gjenskape et troverdig Norge forut for oljen. Videre kjennes scenene som er satt til sjøen, i maskinrom og på dekk, mektige. Jeg kjenner på havets endeløshet og jeg forstår meg på frykten som følger drønnene fra fjerntliggende bomber.

Dessverre for filmen gaper den for stort i sitt forsøk på å romme erfaringen til alle norske krigsseilere. Det tok Jon Michelet seks bøker å skrive om de samme erfaringene. *Krigsseileren* forsøker å gjøre det samme på to og en halv time. Det skulle aldri la seg gjøre, men filmen forsøker likevel. Vi blir sjelden lenge ved ett sted; selve

krigen er overstått allerede midtveis i spillelengden. I den siste halvdelen, derimot, blir fortellingen en helt annen. Onde tyskere og det tøffe havet erstattes med elskovsdrama og stille skog. Denne siste delen av filmen er flott og sitter i meg lenge etter at sjøslagene for lengst har stilnet. Men dessverre for filmen virker disse scenene å tilhøre en annen film enn den første. Overgangen fra vann til land er alt annet enn sømløs og jeg skulle ønske at filmskaperne i større grad hadde turt å forplikte seg til én side av krigsseilernes erfaringer. Istedenfor å kaste hele seg til sjøs vasser filmen heller i vannkanten.

Selv om *Krigsseileren* tidvis faller i krigsfilmens gamle vaner, med svøpende musikk og konstruerte tåretrakkende øyeblikk, er filmen god. Den pløyer kanskje ingen ny grunn, erobrer ikke nytt land. Men den er tidvis imponerende i sin storslagenhet og avslutningsvis ganske rørende. Jeg har fortsatt ikke mye til overs for den norske krigsfilmen som sjanger, men dersom dette er standarden fremover, finnes det håp.

Les flere anmeldelser på underdusken.no

UNDER DUSKENS SPØRRESPALTE: FORDI VI VET BEDRE ENN DEG

Dere har sendt inn spørsmål og vi har gitt dere fantastiske, vise, rett og slett geniale svar. Les videre og bli opplyst.

TEKST: Liber, Keres og Baubo | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Noen i kollektivet etterlater doen med flust av bremsespor. Hvordan får vi bæsjemakeren til å trekke ned en ekstra gang eller bruke dokost uten å konfrontere bæsjerer?

Anbefal spørrespalta i Under Dusken fordi den er sjukt lettis og gir faktisk gode råd. Kanskje de tar hintet.

– Keres

Jeg synes at kjæresten min lukter vondt. Synes han er stygg og ekkel. Er det lov å si det til han?

Hei, kjære deg! Ideelt sett skal man være stolt av kjæresten sin. Det kan kanskje virke litt brutalt å være så direkte og derfor kan det være lurt å hinte litt først. Jeg anbefaler deg å kjøpe en gave til ham, for eksempel en deodorant, dusjsåpe, parfyme og tannbørste, inkludert tannkrem. Prøv det og oppdater oss deretter.

– Baubo

Hva er det beste fullmåneritualet?

Neste fullmåne foreslår jeg at du avinstallerer astrologiappen din, selger krystallene dine på Tise og brenner tarotkortene dine i Bymarka. Etter at du har utført ritualet, kommer du til å føle deg mye bedre i en udefinert tid fremover. Jeg enser det!

– Liber

Han jeg holder på med gir meg veldig lite oppmerksomhet og spør meg aldri om noe personlig. Det virker ikke som om han bryr seg. Jeg aner ikke hva jeg skal si til ham og hvordan jeg skal gå frem.

Kjære innsender! Det du skal si til ham, er de to første setningene i spørsmålet ditt. «Jeg opplever at du gir meg lite oppmerksomhet, og ikke spør meg om noe personlig. Da føler jeg at du ikke bryr deg om meg. Hva tenker du om det?». Du svarte egentlig på ditt eget spørsmål, selv om du skriver at du ikke aner hva du skal si eller hva du skal gjøre. Det gjør jobben min veldig enkel, men forteller meg også at selvtiliten din ikke er på topp. Derfor synes jeg du skal jekke deg opp mange hakk. Husk at du fortjener å bli behandlet bra av dem rundt deg.

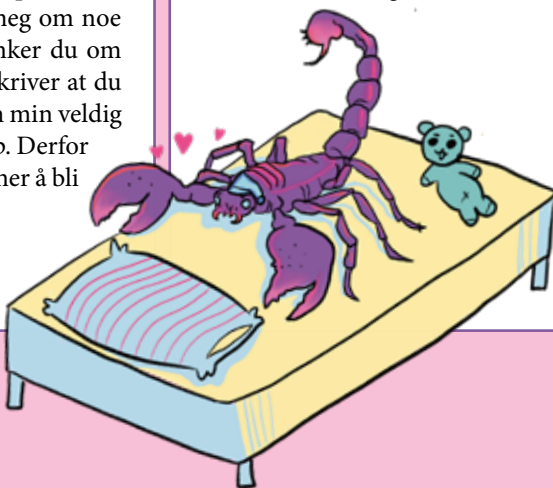
– Liber

Er det sant at de i tegnet Skorpionen er best i senga?

Nei, det er ikke sant. Etter mange lange og nøye undersøkelser har vi funnet ut av at jomfruen, tyren og vekten er best i senga.

– Keres, Liber og Baubo

Kommentar:

Selv skribenter er slaver for algoritmen

Smak blir kastet ut av vinduet når de eneste parameterne for hva en god tekst innebærer, bedømmes av en algoritme.

TEKST: Martin Tilrem | ILLUSTRASJON: Serena Guler

Store norske mediehus skriver stilistisk sett helt likt. Jeg har blitt tatt i korrektur flerfoldige ganger, med skrivefeil, grammatiske blemmer og dårlig setningsoppbygging. Men ingen har noen gang hatt konstruktive kommentarer til skrivestilen min. Det nærmeste jeg har kommet er en oransje sirkel som blir grønn når Google mener teksten min krysser av kriteriene for god lesbarhet. Jeg savner en streng redaktør med rød penn og sterke prinsipper jeg kan irritere meg over, men til slutt akseptere at har rett.

Vi ser ikke lenger opp til etablerte redaktører, ei heller stilistiske rebeller. Vi ser opp til algoritmene. Plukk tre avsnitt fra tre vilkårlige norske nettaviser. Du kommer ikke til å merke noen forskjell i stil. Punktum settes der søkeordoptimaliseringen sier den skal settes. Vi bøyer oss for høye Google-rangeringer.

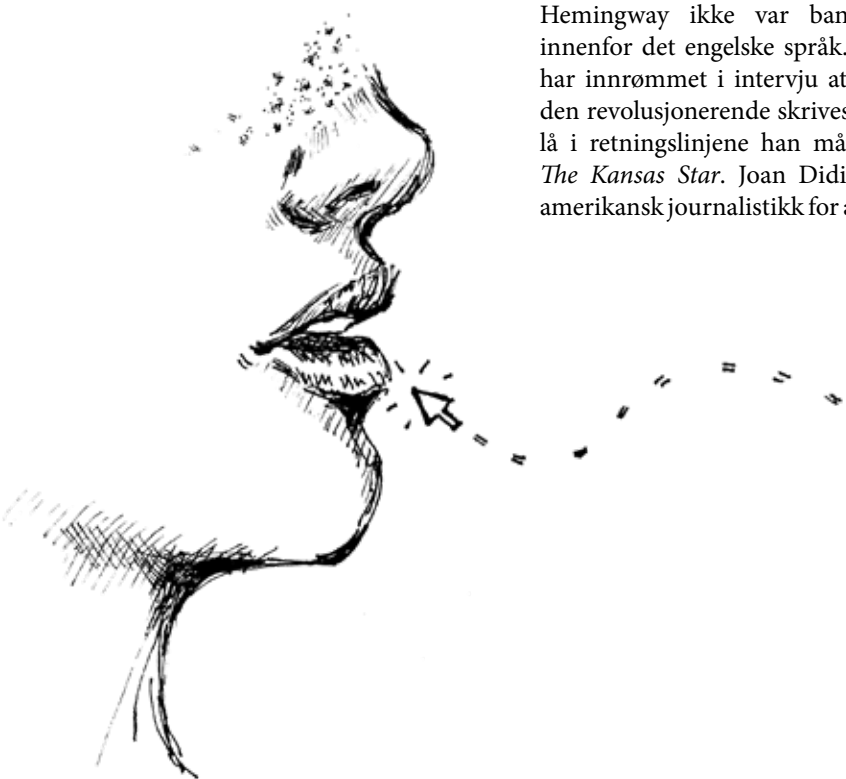
Det er først og fremst tullete å tro at strenge stilmessige retningslinjer resulterer i konform journalistikk og litteratur. Ingen kan med hånden på hjertet argumentere for at Ernest Hemingway ikke var banebrytende innenfor det engelske språk. Men han har innrømmet i intervju at kjernen i den revolusjonerende skrivestilen hans lå i retningslinjene han måtte følge i *The Kansas Star*. Joan Didion endret amerikansk journalistikk for alltid. Hun

gravde frem en helt ny måte å skrive på. Men det gjorde hun først etter å ha gått gradene i *Vogue* gjennom syv år.

Det er kanskje en positiv ting med færre strenge retningslinjer. Burde det kanskje fostre mer lek med ord? Burde kanskje større stilistisk spillerom resultere i et bredere spekter av stil? Har vi kanskje fått flere og tydeligere stilretninger enn tidligere?

Didion og Hemingway brøt begge ut av noe. Slik fortsatte de språkets og journalistikkens utvikling. Nå bryter vi ikke ut av noen ting. Vi leser hverandre, etterligner hverandre og lite overraskende begynner det vi produserer å ligne på hverandre. Det er ikke et paradoks at færre retningslinjer fører til mindre kreativitet. Det er helt naturlig.

Klisjéer er klisjéer av en grunn. Man må lære seg reglene før man bryter dem. I den moderne norske journalistikken er det tilsynelatende totalt fravær av stilistiske retningslinjer, foruten de satt av en algoritme. Derfor har vi heller ingen stilistiske rebeller. Skribentene har ingen regler å gjøre opprør mot. Det finnes ikke lenger noe å bryte ut av.

Anmeldelse:

En ouliposk bestselger

Anomalien viser at den potensielle litteraturen er blitt konvensjonell.

Forfatter: Hervé le Tellier
Øversetter: Gøril Eldøen
Forlag: Pax
Sider: 303

TEKST: Syver Røinaas

Det finnes en 300-siders roman, oversatt til flere språk, som aldri bruker bokstaven «e». Og det finnes en novelle der ordenes lengde, det vil si antall bokstaver, samsvarer med de 3835 første sifrene av pi. Det finnes til og med en diktsamling der linjene i hvert dikt kan bytte plass med linjene i alle de andre diktene, uten tap av rim og rytme. Slik kan den flittige leser pusle sammen hele hundre billioner unike dikt, gitt nok etter fritid.

«Forfatteren selv estimerte at det vil ta 200 millioner år.»

Felles for alle disse verkene er at de er skrevet av forfattere i gruppen Oulipo, et akronym for «Ouvroir de Littérature Potentielle» eller «Verksted for pot-

Forfatter Hervé le Tellier
FOTO: Francesca Mantovani /Pax Forlag

ensiell litteratur». Oulipo-forfattere leter etter nye skrivemåter ved hjelp av regler, for intet er vel så befriende som begrensninger. Et annet fellestrekk ved de fleste av disse forfatterne, er en viss mangel på kommersiell suksess – det virker som om folk flest foretrekker krimromanene sine *med* «e». I denne sammenheng er *Anomalien*, den siste romanen til Oulipos sittende president, et unntak.

Anomalien følger elleve figurer, blant annet en karrierejagende advokat, en leiemorder og en nigeriansk popsanger. Etter en novellesamling-aktig første del blir det klart at alle figurene på et tidspunkt befinner seg på samme fly, der de kollektivt gjennomgår den gåtefulle «anomalien» (som jeg ikke skal avsløre her). Med dette utvikler romanen seg til en thriller jeg ikke har opplevd maken til siden jeg slukte Stephen King og Dan Brown som tiåring, men med karakterportretter av langt større dybde. le Tellier får briljere, ikke bare med fransk flerstemmighet og filosofisk dybde, men i romanens tredje del også med intimt drama. Underveis tas det litterære formgrep i ekte Oulipo-ånd, men disse tjener alltid plottet – ikke motsatt.

Gjennom romanen refererer le Tellier til andre Oulipo-forfattere som Georges Perec, Italo Calvino og Raymond Queneau, men mer i form av hyllest enn som springbrett til nye formeksperimenter. *Anomalien* er dermed

FOTO: Pax Forlag

mer vellykket som thriller enn som Oulipo-roman, uten at det er noe negativt. Spørsmålet er om denne formen for potensiell litteratur, det vil si publikumsvarianten med «e» og uten pi, har mistet noe av det særegent eksperimentelle som kjennetegnet Oulipo i forrige århundre. Kanskje gjenstår få litterære dører å sparke inn, eller kanskje resten av samtidslitteraturen med tiden har latt seg inspirere av Oulipo. I så fall har bevegelsen nytt så stor suksess – om enn ikke i lesertall, før nå – at den potensielle litteraturen er blitt konvensjonell.

Å romme erfaring

I en poesihistorisk speiling inviterer Trøndelag teater og Trondheim Pride til å tenke over den skeive kunstens språk.

TEKST: Kristian Lillenes | FOTO: Trøndelag Teater | ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

Kan du se meg? er en hyllest til historisk skeiv poesi, speilet av nye dikt fra poet Mabell Holand. De eldre verkene er fremført av Janne Kokkin og Synnøve Fossum Eriksen, mens Holand leser sine egne dikt. Disse fremføres sidestilt med parallelle tematikker som ilegger de nyere diktene en historisitet og tegner et bilde av en langvarig og pågående identitetskamp.

«Jeg har aldri gjort annet enn å forstå»

Holands poesi er beslektet med det vi kan kalle bekjennelsespoesi, en ofte svært sårbar presentasjon av privat og dyptsittende tematikk. Fremføringene er også farget av dette, vekselvis hviskende nære og rytmisk slam-aktige. De romantiserte diktene benytter store og veletablerte motiver som havet og fallet: motiver som er flyktige, åpne og uangripelige, indikative for den fritt-

stående identitetssøken som ligger bak dem. Holands dikt alternerer mellom det romantisert fysiske og det blottlagt personlige. Begge gir uttrykk for frustrasjoner og utfordringer ved det å inneha en identitet og et språk som er tilrettelagt en form man ikke kjenner seg igjen i.

Biografisk konfrontasjon

En konsekvens av den blottlagte tematikken, i samspill med den moderne, metrisk flytende uttrykksformen, er at enkelte av diktene oppleves som mer

prosaiske enn lyriske. Historiene og budskapene gjenkaller dagboken og manifestet like mye som diktet, noe som etterlater talen klar, og budskapet klarere. Som fremført tale er det sterkt og virkningsfullt, selv om det tidvis mangler plass til leseren mellom linjene. Mindre enn en invitasjon til tolkning er det en invitasjon til identifikasjon: som en påminnelse om de ufortalte historiene som venter på å skrives. Disse tekstene tvinger på denne måten den lyttende til å anerkjenne rommet de innehar, og behovet for dette rommet.

«Hva er jeg, om ikke menneske»

Skeiv poesi handler ofte ikke bare om å uttrykke identitet, men å finne et språk som kan romme denne identiteten. Mange av refleksjonene i de nye så vel som de gamle diktene dreier seg om letingen etter plass i uttrykk. «Your words are not enough for me, I must have my own», resiterer Eriksen: summerende for prosjektet med å skape et uttrykk som strekker til for å romme erfaring. Ord er ofte fanget i en uheldig posisjon mellom å være både banalt utilstrekkelige, og alt vi har.

Mabell Holand

Synnøve Fossum Hansen

Janne Kokkin

Ujevn humorserie om andre verdenskrig

Gutta på skauen gir et nytt innblikk i livet i motstandsbevegelsen. Men særlig gøy blir det aldri.

TEKST: Christian Truyen Ryssdal

BILDETEKST: Gutta på skauen gjør ikke stort mer enn å være på skauen. FOTO: NRK

Gutta på skauen er en humorserie om den norske motstandsbevegelsen under andre verdenskrig. Mens de fleste serier og filmer av samme sjanger fokuserer mest på de store motstandsaksjonene og de mest kjente motstandsgruppene, retter *Gutta på skauen* fokuset mot en gjeng gutter som ikke gjør så mye annet enn å være på skauen.

Selve konseptet er veldig morsomt og aktuelt i den forstand at det ikke er helt utenkelig at grupper som dette fantes under krigen. Serien gjør også godt i å inkludere samfunnstemaer som er relevante for nåtiden. I episode seks, for eksempel, reflekterer gutta rundt hvordan de kan provosere tyskerne mest mulig uten å krenke dem. Seriens

utførelse er derimot veldig forutsigbar og treig. Det kommer ikke som noen stor overraskelse at gutta «feiger ut» fra å gjennomføre sin første aksjon i episode fire.

For selv om det er ment at karakterene skal ha ulike personlighetstrekk, fremstår alle veldig like. Hver av karakterene har klare særtrekk. Alf, eksempelvis, kommer fra en NS-entusiastisk familie og vet ikke helt hvilken side han vil være på selv. Dette kommer spesielt til syne når han skal ta vanskelige avgjørelser. Jeg synes likevel ikke at dette kommer frem nok til at det blir skikkelig bra humor ut av det. Jeg forstår at dette til en viss grad er meningen, men jeg skulle gjerne ha sett litt mer fremheving av de ulike personlighetene i løpet av serien.

Det er også et poeng at karakterene prøver å gå inn i rollen som motstandsmenn uten at de helt spesifikt vet hva det innebærer. Serien blir etter hvert veldig gjentakende og går tidvis veldig tregt, noe som gjør at den ikke blir så spennende å følge med på. Ettersom episodene bare er 20 til 25 minutter lange, kunne serien med fordel vært komprimert ned til færre episoder

Gutta på skauen har et bra konsept, men humoren blir dessverre for åpenbar. I tillegg er karakterene for like, og for episodene som kommer fremover sin del, håper jeg at tempoet øker og at det skjer mer i løpet av de enkelte episodene.

Anmeldelsen er basert på seriens seks første episoder. Kan sees på NRK nå.

KULTURKALENDER

Vil du bli kul og kulturell? Finn ut hvor og når her!

27. september–11. oktober

MUSIKK:

TORS DAG 29. SEPTEMBER

JUNO (ikke filmen!)
Når? Klokka 20:00. Hvor? Lokal scene.
Mer jazz! Kom på Lokal og opplev ikke en, men to vokalist, tenorsaksofon, kontrabass og trommer, som resulterer i at det kommer til å bli vanskelig å stå stille. Jazz, mann, jazz!

TORS DAG 29. SEPTEMBER

KJELLERBANDET SPILLER LATIN!
Når? Klokka 22:00. Hvor? Klubben.
Kjellerbandet er blant Samfundets musikalske gjenger og spiller storband-jazz. Denne torsdagen blir det sør-amerikansk stemning med både mambo, bossa nova, salsa og afro-cuban!

FREDAG 30. SEPTEMBER

KONSERT MED SNILL KUL KJEKK Å VÆR MED
Når? Kokka 19:00. Hvor? Sukkerhuset.
Snill kul kjekk å vær med spiller konsert på Sukkerhuset og det er gratis! Du er helt sikkert velkommen selv om du føler deg slem, kjedelig eller stygg også!

FREDAG 30. SEPTEMBER

LEISURE SUIT LOVERS
Når? Kokka 21:30. Hvor? Storsalen.
Verdens eneste disco-band fyller 20 år! Liker du ABBA og annen sata-nistisk populærmusikk som får ørene til å blø glitter og skrike etter hjelp fra menn i spandex? kom til Storsalen på Samfundet på fredag. Blir garantert artig.

FREDAG 30. SEPTEMBER OG LØRDAG 1. OKTOBER

FRI RESONANS-KONSERTER
Når? Klokka 20:00. Hvor? Dokkhuset scene.
Fri resonans arrangerer over to dager en sjangeroverskridende festival. Så er du av typen som liker rare ting, liker musikk som får deler av kroppen du ikke trodde kunne røre på seg, røre på seg, er dette festivalen for deg. Du får blant annet se konsert med Naaljos Ljom, Egil Kalman og Deerhoof.

MANDAG 3. OKTOBER

PØKK!-KONSERT MED MOSKUS
Når? Klokka 20:00. Hvor? Cinemateket Trondheim.
Jazz. Fett. «Moskus viser sitt syn på verden gjennom glimrende improvisasjon i et sjangerfritt univers!» skriver de på facebook.

LØRDAG 8. OKTOBER

BRUTAL KUK OG POLARDEGOS
Når? Klokka 20:30. Hvor? Verkstedhallen & Lobbyen.
Etter fjorårets suksess kommer Brutal Kuk og Polardegos tilbake til Verkstedhallen for å rocke og pønke. Har du en brutal kuk, eller tror du har, er du mer enn velkommen til en svett rockekveld.

LØRDAG 8. OKTOBER

NO. 4 KONSERT
Når? Klokka 22:00. Hvor? Storsalen.
Hvis du vil høre noen toner og melodier en lørdagskveld, men tror du ikke er klar for Brutal Kuk, kan du steppe bort til Storsalen for litt søtere musikk. No. 4 spiller lugn pop for alle som liker den slags. Men kjapp deg med å skaffe billett, det er få igjen.

PRATING:

ONSDAG 28. SEPTEMBER

DEBATT: STUDENT = VERV?
Når? Kokka 18:00. Hvor? Klubben.
Onsdagens debatt handler om man «må ha et verv for å være student i Trondheim?». De som kommer for å snakke om det, er blant annet Samfundet-lederen, UKEsjef, representant fra IME og president i BI studentorganisasjon. Så hvis du vil komme å høre folk med prestisjetunge verv debattere om hele vervgreia bare er overvurdert, dukk opp på Klubben på Samfundet på onsdag. Lurer på om de synes det er kult å ha verv... (Anbefaler å gjøre seg klar til å ta en pils).

TORS DAG 29. SEPTEMBER

LIVE-PODCAST
Når? Kokka 20:00. Hvor? Storsalen.
Liker du fotball? Liker du å høre menn prate om det? Kom til Storsalen og opplev podcasten Heia fotball.

FILM:

SØNDAG 2. OKTOBER

FILM PÅ CINEMATEKET.
Når? Klokka 20:00. Hvor? Cinemateket.
Alfred Hitchcocks mesterverk, *Vertigo*, vises på Cinemateket tre ganger den kommende måneden. Filmen har ved flere anledninger blitt kåret til tidenes beste film, og med rette – den er knallgod. Utnytt sjansen til å se en filmhistoriske perle på det store lerret og ta turen.

SØNDAG 9. OKTOBER.

SØNDAGSFILM PÅ SAMFUNDET.
NÅR? Klokka 19:00. Hvor? Storsalen.
Gira på å se *god* film? Xavier Dolans *Mommy* er en film som røsker deg i sjela og *alltid* bør sees på stor skjerm om du har muligheten. Og nå har du det!

MANDAG 10. OKTOBER

MANDAGSFILMEN PÅ TRONDHEIM KINO
NÅR? Klokka 18:00. Hvor? Prinsen Kino
Triangle of Sadness vises som mandags-film på Prinsen kino. Filmen vant hovedprisen på Cannes-festivalen, og skal etter alle solemerker være en voldsom filmopplevelse. Woody Harrelson spiller en marxistisk skipskaptein på en synkende luksusyacht, og om du ikke synes det høres interessant ut, tar du feil.

Filmtitting og badstufølelse:

Venstre: Installasjonsbilde fra Metahavens utstilling *Capture* ved Kunsthall Trondheim. Avbildet med tillatelse fra Metahaven.

Kunsthall Trondheim er der det skjer

Er du redd for samtidskunst? Fortvil ikke! Kunsthallens nye utstillinger gir deg andre ting å frykte.

TEKST: Kjersti Eline Stuen
FOTO: Øyvind Imenes Sivertsen

Høsten sniker seg innpå og kulturverdenen i Trondheim blir like fargerik som bladene på trærne. På Kunsthall Trondheim finner du alt fra broderi på plastposer til en spillkontroll i et oppvarmet rom. Deres to nye utstillinger står frem til midten av november og vil få deg til å reflektere, undre og potensielt svette.

Kunst for alle og enhver

Kunsthallen åpnet dørene i 2016 med mål om å vise internasjonal og nasjonal samtidskunst til alle som trer inn i bygningen.

– Fokuset vårt de siste årene har sirkulert rundt klimaspørsmål, spørsmål rundt kjønn, binaritet og feminisme, men også nyere forskning, forteller assisterende kurator og kommunikasjonskoordinator Kaja Grefslie Waagen.

Venstre: Installasjonsbilde av Chaos Theory (2021), én-kanals videoverk 25', farge, lyd. Utstilling *Capture* ved Kunsthall Trondheim. Bestillingsverk av Donaufestival 2020. Courtesy kunstneren.

Under: Kurator Katrine Elise Appalza Pedersen. FOTO: Daniel Vincent Hansen

Over: Assisterende kurator og kommunikasjonskoordinator Kaja Grefslie Waagen. FOTO: Daniel Vincent Hansen

Utstillingene utformes av kuratorer, ofte med et tema i mente. De velger aktuelle tema som publikum synes er engasjerende og spennende.

– Vi vil være i tiden og reflektere over tiden vi befinner oss i, spesielt i en studentby der flere unge mennesker sitter inne med brennende engasjement for forskjellige fagfelt og politiske saker, sier Waagen.

Kjærlighetsaffære mellom kunst og forskning

Høstens to nye utstillinger er begge knyttet nært opp til forskning. I underetasjen kan du dykke ned i Susanne M. Winterlings undersøkelser rundt temperatur i *A threshold-game of proximity, cluster and heat*, en utstilling bestående av fotografier, CGI-animasjon og silkestrykk. I etasjen over

stiller kunstnerkollektivet Metahaven blant annet ut filmen *Capture* (2022) som omhandler flere forskningsfelt.

– Kunst og forskning er begge områder som skal tilgjengeliggjøres for et større publikum, sier Waagen.

Hun mener at disse feltene komplimenterer hverandre.

– Kunsten åpner opp muligheten til å se på forskning på en unik måte. Det er rom for spekulasjon og mulighet til å trekke lange linjer, forteller Waagen.

Eksistensiell krise i saccosekk

Du starter gjerne din utforskning av kunsthallen i første etasje. Her får du se Metahavens første separatutstilling i Norge. På veggen henger bevde tøystykker, broderte jakker og plastposer. Ulike fargekombinasjoner og stoffbruk skaper en fengslende kollasj. På gulvet står en flatskjerm og du kan ta på deg hodetelefoner for å se på *Chaos Theory* (2021). Disse verkene er interessante i seg selv, men oppmerksomheten trekkes mot lydene som kommer fra etasjens innerste rom. Her vises filmen *Capture* på storskjerm. Filmen er et såkalt bestillingsverk. Det vil si at den er produsert til utstillingen, med økonomisk støtte fra kunsthallen. Du synker ned i en saccosekk og hører filmens første replikk: «Alt som er laget av mennesker, kan lyve».

Filmen sirkler rundt tre forskningsfelt: flaggermusenes ekkolokalisering, lav som biosensor og higgsbosonet, en nøytral elementærpartikkel med null spinn som ble påvist i 2012. Deler av filmen er poetisk, mens andre deler er mer dokumentariske. Filmen stiller spørsmål ved virkeligheten, bevissthet og hva vi ser på som kunnskap. «Virkeligheten, sier du, finnes ikke i seg selv», sier filmen.

Filmen er nesten hypnotiserende. Musikken, teksten og bildene skaper et oppslukende verk som er vanskelig å se vekk fra. Spørsmålene får hjernen til å spinne og minner oss på hvor lite vi egentlig vet.

Temperaturen stiger i etasjen under

Etter å ha stilt spørsmål ved din egen virkelighet kan du vandre ned trappen og inn i soloutstillingen til Susanne M. Winterling. Rommets fargede belysning gir etasjen en dystopisk følelse. Kunstneren viser sin beherskelse av ulike medier i en samling bestående av blikkfang. Du kan beundre silkestrykk med bakterier som motiv, fotografier av en hest, en blå CGI-hund i forvandling, en pustende kamelnese og en tredimensjonal installasjon som er formet etter en saltørken. Her er det verdt å se nøye på verkene for å få med deg de minste detaljene, som for

eksempel de små dyresporene risset inn i glassplaten på den ørkeninspirerte instillasjonen. Denne etasjen rommer et bestillingsverk med samme tittel som utstillingen, som står i sitt eget rom. «Vær vennlig og lukk døren etter deg slik at varmen ikke slippes ut», står det på den svarte, mystiske døren.

Det er som å vandre inn i en badstue. Rommet har en temperatur på over 30 grader. Det er hovedsakelig mørkt, men et CGI videospill som viser en bakterie på innsiden av menneskekroppen, lyser opp rommet. Videospillet er pro-

jisert på en holografisk gardin og en selvlysende spillkontroll henger i midten av rommet.

– Ønsket her er at man i noe lignende skala som en bakterie skal gå inn i menneskekroppen, sier kurator og fungerende direktør Katrine Elise Agpalza Pedersen.

Winterling har samarbeidet med Simone Schürle-Finke, biomedisinsk ingeniør, og skapt en fremstilling av Schürle-Finkes forskning der bakterier blir utstyrt med nanopartikler for å gjøre dem i stand til å bære medisiner.

Denne overføringen kan bli stimulert ved hjelp av temperatur. Du trer inn i rollen som bakterie via spillkontrollen.

– Utstillingen inviterer publikum til å reflektere over våre ulike gjensidighetsforhold som kanaliseres gjennom varme, skriver Pedersen i utstillingsbrosjyren.

Forskning og kunst kommer sammen og skaper en opplevelse som er kjekk, samt informativ. I tillegg er rommet på over 30 grader en fin pause fra Trondheims klassiske høstvær.

Installasjonsbilde fra Susanne M. Winterlings utstilling A threshold-game of proximity, cluster and heat ved Kunsthall Trondheim. Avbildet med tillatelse fra kunsteren.

Susanne M. Winterling: Grasp of diffraction, Game of universes on a horizon, The stubbornness of kindness (1), The stubbornness of kindness (2) (alle 2022). Avbildet med tillatelse fra kunstneren.

Installasjonsbilde fra Susanne M. Winterlings utstilling A threshold-game of proximity, cluster and heat ved Kunsthall Trondheim. Avbildet med tillatelse fra kunsteren.

Kunst + deg = sant

– Vi kan kanskje være en skremmende institusjon om du ikke kjenner oss, forteller Waagen.

Mange føler seg gjerne intimidert av samtidskunst. Denne følelsen ønsker kunsthallen å motvirke.

– Det er ingen som skal stille deg spørsmål eller få deg til å føle deg dum, understreker Waagen.

Dersom kunstinstitusjoner ønsker publikum velkommen og gir tilstrekkelig med informasjon om utstillingene, kan opplevelsen bli mindre skummel, ifølge Waagen. Kunsthallen ønsker ikke å ha høyere terskel for noen og har dermed gratis inngang. De har en egen publikumsutvikler som

fokuserer på å bringe inn mennesker som gjerne tenker at samtidskunst ikke er for dem. Brosjyrer med informasjon om kunstverkene gis ut ved inngangen.

– Vi ønsker ikke å holde tilbake noe informasjon. Det er ikke en selvfølge at man har kunnskap innen ethvert fagfelt, sier Waagen.

Mer enn et utstillingslokale

Institusjonen legger til rette for at kunstnere kan møtes og skape nye verk. De ønsker å stimulere kunstnernes produksjon og danne fellesskap og nettverk. Kunsthallen stiller også ut mindre etablerte kunstnere og inviterer jevnlig til diverse arrangement som foredrag, konserter,

workshops, debatter og performancer. Noen er arrangert av kunsthallen, men de tillater også at andre benytter bygningen.

–Vi vil være et sted der det skjer ting, poengterer Waagen.

Dersom du ønsker, kan du fylle kalenderen med flere kommende arrangementer fra kunsthallen. Frem til 13. november kan du oppleve *Capture* og *A threshold-game of proximity, cluster and heat* før åpningen av en ny utstilling i desember. Programmet for 2023 er også satt og kunsthallen har flere spennende kort på hånden. I en by full av kultur er kunsthallen et stoppested verdt å sjekke ut. **UD**

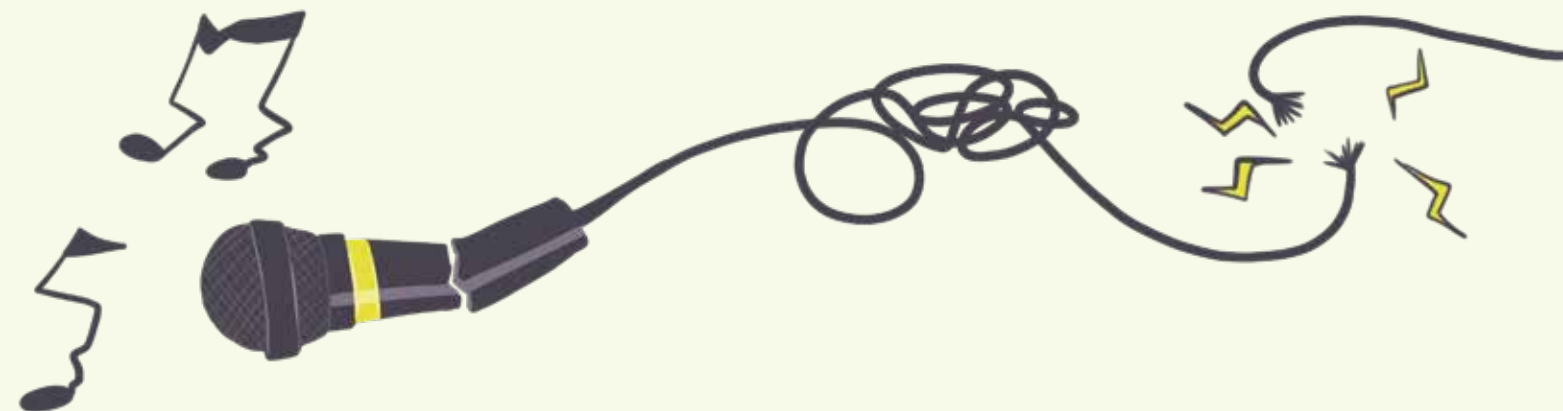
Under: Installasjonsbilde av Susanne M. Winterling: A threshold-game of proximity, cluster and heat (2022), CGI rendering. Produsert i samarbeid med planetary sensing, TBA21-Academy, og Diku. Bestillingsverk av Kunsthall Trondheim og Schering Stiftung, Berlin.

RADIO REVOLT

DIN STUDENTRADIO
I TRONDHEIM.

Lytt på FM, som podcast
eller på radiorevolt.no

POLITISK KORREKT MUSIKKSENSUR

MAGNUS RYGGE
Musikkjournalist i
Under Dusken

ILLUSTRASJON: Linn Zhu Yu Grotnes

Det spiller ingen rolle hvor gode intensjoner man har – sensur av musikk burde ikke være i noens interesse.

Den siste tiden har horder av musikk-lyttere og aktivister begynt å kreve endring av kritikkverdig utgitt låtmateriale. Beyoncé og Lizzo har begge endret låttekster i ettertid for kontroversiell bruk av ordet «spaz», et nedsettende slanguttrykk originalt forbundet med den medisinske tilstanden cerebral parese. Det siste eksemplet i nyhetsbildet har vært her hjemme, da Skeiv Ungdom gikk ut og oppfordret til endring av en rekke gamle Karpe-tekster som inneholder typisk nedsettende ordbruk om skeive.

Denne typen kritikk kan ha både gode intensjoner og gode resultater. Å løfte minoriteters perspektiv frem i media via populærkultur kan være effektivt for å gi en tydelig stemme til dem som lenge har vært marginalisert og bortgjemt. Dessuten er det, som i Karpe-tilfellet, interessant å ta en kikk på kulturhistorien og se hvor mye holdningene faktisk har endret seg i løpet av et tiår.

Problemet med kritikken fra Skeiv Ungdom, og lignende internasjonal

kritikk, er at fokuset på å *endre* grenser mot oppfordring til musikkensur. Når Karpe-låter er eller har vært kritikkverdige og problematiske, burde de bli møtt med nettopp det: kritikk. Kanskje kan det gi samtalen om homofobi og rapp større plass i media, tilføre nye perspektiver og gi oss et bedre bilde på hvor disse holdningene kom fra i utgangspunktet. Kanskje kan også anmeldere og musikkskribenter bli mer oppmerksomme på dette til neste gang og argumentere for at den typen barnslig og ureflektert humor faktisk kan senke kvaliteten på selve musikken?

Debatten – og lærdommen som kommer av den – kan bare fungere om kunsten får fortsette å være fri. Det kan være ubehagelig å høre store forbilder si ting man er rykende uenig i, også når det er gammelt materiale. Men det å kreve endring av musikken for å hele tiden passe samtidens verdier og holdninger er feil retning å gå i. Den type krav minner urovekkende om historiske autoritære regimer som har kontrollert musikk- og kunstlivet

nettopp i frykt for de demokratiske egenskapene et fritt kunstliv bærer med seg.

Nå ser det heldigvis ut som Karpe-debatten faktisk har et positivt utfall. Chirag og Magdi synes selv tekstene er ubehagelige i dag, men ønsker ikke å endre på det de anser som et produkt av tiden. Når de uttrykker et ønske om å møte Jane-Victorius Bonsaksen fra Skeiv Ungdom til en prat, flytter de fokuset dit det burde være: til kritikk, debatt og refleksjon over sensur og kulturhistorisk etterpåklokskap.

De globale superstjernene Lizzo og Beyoncé hadde ikke verken standhaftigheten eller tålmodigheten til å ta noen slik debatt. Jeg er bekymret for om dette blir en ny standard. Skal enorme artister stå fritt til å gi ut et halvferdig produkt – for så å endre det etter eventuell kritikk? Jeg tror det er farlig å gi publikumshorder den type makt, uansett hvor gode intensjoner de måtte ha.

Fra undergrunn til hovedgrunn til å dra på byen

TEKST: Tina Løvås og Even Kaushik
FOTO: Torstein Olav Eriksen

Dykk ned i byens pulserende klubbscene.

Til tross for og kanskje mye på grunn av pandemien har elektronikascenen i Trondheim opplevd en oppblomstring. Elektronisk musikk, med alle sine dansbare rytmer, svingende melodier og hardtslående basstrommer, er for mange selve lydsporet til en kveld ute på byen.

Det er en scene som lenge har holdt seg i skyggene i byens undergrunn, men som nå er blitt en kommersiell suksess. I to år har flere klubber blitt nødt til å stenge dørene, DJ-er har gravd seg gjennom utallige musikkarkiv for å finne de feteste låtene, og folkemassen har holdt inne nok energi til å løse strømkrisen.

Nå som samfunnet igjen er åpnet, tiltrekker byens klubbscener musikk-sultne danseløver som biter på elektronikascenens forførelse. For å få et riktig godt innblikk i klubbscenens sjarm har vi vært i kontakt med både

folk fra byens nattklubber og DJ-kollektivene One Hundred Euro Club, Kognitiv Diskodans, og Midnattsauget. De deler sine erfaringer, opplevelser og tips for hvordan lykkes på klubbscenen i Trondheim.

Paraply for gode klubbkonsepter

En av DJ-gruppene som har brukt soveromsfengselet på dyrke sitt eget klubbkalas, er Håkon Blom og Gunnar Gudlaugur Gunnarsson fra DJ-kollektivet One Hundred Euro Club (OHEC). Sammen med Markus Lynum og Even Elias Tetler er de raskt på vei til å bli et av Trondheims mest etablerte DJ-konsept.

– Det startet vel som en fyllprat, men så tok vi opp tråden dagen derpå og var bestemte på at dette ikke bare måtte bli en prat, forteller Blom.

Siden de startet i desember i fjor, har ballen fortsatt å rulle for kvartetten. Både Blom og Gunnarsson hadde som studenter i Trondheim lenge kjent på en manko av klubbkonsepter i byen og var leie av å måtte lete dypt nede i undergrunnen etter gode DJ-sett. Etter at pandemien så å si nullstilte utelivet, så ikke vennegjengen noe råd for å sitte på rumpa og vente lenger.

– Jeg tror det er litt en tankegang jeg har med meg fra Bodø, forklarer Blom.

Fra å ha vokst opp i Bodø var Blom vitne til et etablert gjør-det-selv miljø, hvor musikere som Bendik, Magnus Eliassen og Kråkesølv jobbet sammen for å dyrke musikken.

– Det var liksom ikke noe særlig hokuspokus. Bare en rekke dyktige folk som fikk ting gjort, og det har jeg alltid vært gira på å gjøre selv, sier Blom.

Gunnarsson forklarer videre at målet med OHEC er å skape en be-

vegelse rundt elektronisk musikk og klubbscenen, og at OHEC skal gå utover dem fire som enkeltpersoner.

– Visjonen er jo at det skjer mange forskjellige ting over alt som havner under OHEC-paraplyen, sier Gunnarsson.

Det kommersielle publikummet kapres av undergrunnen

DJ-kollektivet er ikke de eneste som har hoppet på elektronikabølgen de siste årene. Gunnarsson og Blom har begge kjent på en endring i publikummet som møter opp på Lokal og Tyven nå kontra før, i tillegg til en utvidet interesse blant folk for å bryne seg på DJ-ing. Når til og med det mer kommersielle Solsiden-publikummet trekker innover i byen i langstrakte køer for alternativ elektronika, vet en at DJ-ing ikke lenger er kun for de spesielt interesserte.

– Jeg tror folk rett og slett hadde en sånn sult etter å bare danse, mener Blom.

Det de savnet var rett og slett et realt svett og euforisk dansegulv. Hullet det nedstengte utelivet i Trondheim la igjen ved gjenåpning, tror også OHEC at kan ha åpnet en helt ny arena av frihet å boltre seg på som DJ.

– Når en skulle komme ut igjen og spille musikk hadde ikke folk

forventninger til hva det skulle være. Det var litt sånn, jeg må bare oppleve det, forteller Gunnarsson.

– Må tørre å tømme dansegulvet

Selv om gutta nærmest har fått selverklært residens på Lokal klubb, er de ferske i spillet. Mens Blom begynte med DJ-ing for rundt to år siden etter å ha levd livet i musikkens ånd, var det for Gunnarsson vervet i Klubbstyret på Samfundet som startet kjærligheten for miksebordet.

– Jeg husker at på opptaksintervjuet, ved spørsmål om hva slags musikk jeg liker, rangerte jeg country og elektronika lavest.

Kanskje er det for mange rart å begynne som DJ uten å like elektronisk musikk, men interessen for elektronika økte med årene, og som Blom også sier seg enig med Gunnarsson i, er det utrolig mye rart en kan spille. Det er viktig å utfordre grensene innimellom.

– Jeg hørte fra Olefunken, som hørte det fra Todd Terje, at en som DJ er nødt til å tørre å tømme et dansegulv, forteller Blom.

Dynamikk blir nøkkelordet, og Blom poengterer viktigheten av å leke litt med settet slik at en ikke kjører på med samme regla i fem timer. →

Begrepsavklaring

Miksing:

Man tar to forskjellige lydspor, i dette tilfellet låter, og mikser dem sammen slik at de sammen blir én låt. Dette gjøres så sømløst som mulig slik at man ikke merker overgangen fra den ene låta til den andre.

Fader:

Kontroll på miksebordet som gjør det mulig å spille av, pause eller blande flere låter på hurtigvis.

BPM:

Fortkortelse for «beats per minute», eller taktslag per minutt på norsk, som definerer tempoet en låt går i. Vanlig populærmusikk har 100–120 taktslag i minuttet.

PA-system:

Systemet av DJ-kontrolleren, forsterkerne og høyttalerne. Disse brukes sammen for at musikken som spilles skal være gjennomgående av god kvalitet, både for DJ-en og publikum.

SVETT DANSEGULV: Blom forteller at folk hadde en sult etter å danse.

– Plutselig kan en sette på en Hvitmalt Gjerde-låt og folk går helt bananas for det, mens en selv står på sidelinja og bare tenker «hæ?», sier Blom og ler.

Det handler rett og slett om å ha det gøy. – Og er det morsomt og vi som står bak miksebordet har det gøy, så har publikummet det også som regel gøy, og da snakker vi real fest, sier Gunnarsson.

Det er kultur, som bare må få holde på organisk

Kognitiv Diskodans er et DJ-kollektiv bestående av DJ-ene jngrbeats og aka Timmy. Siden sent 2018 og tidlig 2019 har de stått for flere av festkveldene på Lokal Klubb. De spiller, etter deres ord, «det som er fett». Gjennom deres interesse for house, disko og tekno koagulerte de til det de er i dag: en sjangerblandet elektronika- og produsent-duo i midten av et generasjonsskille.

Selv om guttene ikke lenger klubber så mye selv, har de merket en endring i publikum når de selv står bak spakene. På spørsmålet om hvordan klubbscenen

er i Trondheim, og hvordan den har vært opp gjennom årene, er de ganske klare i sin tale.

– Publikum før var litt mer bakoverlent. Det var ikke så mye hoiing og guttastemning. Det er kanskje litt mer russekultur som henger igjen blant unge folk som drar ut nå. Litt sånn maskulin Woodstock 99-stemning til tider.

Lazaruseffekten

I tillegg ser de på noe annet de anser som kritikkverdig, nemlig åpnings-tidene til Trondheims klubber. Ute-steder på landsbasis, men spesielt i Oslo, har lov til å holde på inntil 03:00, men i Trondheim stenger byen 02:00.

– Man vil gjerne holde festen gående, og man vil gjerne at folk skal kose seg så lenge som mulig, fortsetter Timmy.

Et fenomen som ikke er ukjent for Kognitiv Diskodans, men som er vanskelig å få til i Trondheim, er såkalte skogsrave, altså at man arrangerer et rave i skogen der man får spille så lenge man vil, og publikum får kose seg så lenge de vil – eller til politiet møter opp.

– Det har vi arrangert før i tiden, men vi orker ikke det med å leie inn utstyr og aggregat og sånn. Det er litt for mye styr.

Noe som derimot ikke er negativt, er stemningen som blir til på klubben når Kognitiv Diskodans spiller.

– Når vi først er ute og spiller, tar vi det seriøst, kommenterer jngrbeats med et glimt i øyet.

I tillegg føler de at de er litt i midten av et generasjonsskille.

– Det har vært mye fett før oss, det er mye fett nå og det kommer til å være mye fett etter oss.

Det er dermed ingen grunn til å tro at elektronikascenen i Trondheim er døende, snarere tvert imot:

– Det er kultur, som bare må få holde seg organisk. Vårt bidrag blir vårt bidrag og vi gjør det beste ut av det. Vi håper de som driver med samme, kan fortsette på den måten.

Sagnomsuste ringrever

På samme måte som OHEC og Kognitiv Diskodans søkte etter å fylle et hull i utelivet i Trondheim, følte også Midnattsauget at noe manglet i den elektroniske scenen i bartebyen. Vi snakker bare derimot rundt ti år før ungguttene i OHEC og Kognitiv Diskodans kom på banen.

– Vi begynner vel å bli veteraner nesten, om en kan si det.

Uansett hvor du dro i Trondheim, følte Midnattsauget at de fikk servert samme musikk, og kompisgjengen søkte etter å bryte opp det homogene musikkbildet med litt mer støy og trykk på dansegulvet. Rockeklubben UFFA på Lademoen ble deres hjem, og fremdeles idag kjører de sine maskinmassakrer der.

– Vi trengte et konsept som passet inn i UFFA-estetikken. Det handler

DRA I SPAKENE: Det er viktig å utfordre grensene når man DJ-er.

DE GODE ØYEBLIKKENE:
Et godt DJ-sett er som en berg-og-dalbane.

om å massakrere den litt mer polerte datamusikken som preget lydbildet og levere noe knallhardt.

DJ-gruppa beskriver seg selv som en slags trøndersk spinoff av Electrifying Mojo – The Midnight Funk Association, og i den trønderske ånden ønsket de også et navn med lokal schwung over seg. Det falt til slutt på Midnattsauget, da det jo tross alt er etter midnatt det skjer.

Lavere terskel for å prøve seg

Trønderene har som OHEC og Kognitiv Diskodans merket en endring i elektronikascenen det siste året.

– Til og med flere i våre krets som aldri har snakket om DJ-ing før ønsker nå å prøve seg.

De tror derimot den økte interesse for DJ-ing og klubbing går utover kun det at elektronisk musikk trender for tiden gjennom teknobølgen som farer over Europa.

– Før i tiden måtte en jo faktisk spille på fysiske plater og det var en mye større investering å starte som DJ eller produsent enn det er i dag når alt er digitalt.

Ikke bare har mulighetene den teknologiske utviklingen har ført med seg gitt

flere sjansen til å starte som DJ; det har også gjort mye med musikkuttrykket og den elektroniske scenen.

– Det at ikke alle står i et dyrt studio og produserer låtene sine, men heller sitter hjemme på soverommet, har jo definert mange sjangre og gjort den elektroniske scenen mindre snobbete, rett og slett.

– Mye mer spennende med litt berg-og-dal-bane

Et godt DJ-sett for Midnattsauget er som en god berg-og-dal-bane forteller gruppa, og de legger vekt på at det er slitsomt å stå på et intenst dansegulv uten pusterom en hel kveld.

– Du kan ikke kjøre på med tempo i 140 bpm fra start til slutt. Det er mye mer spennende å starte på 100 bpm og avslutte på 180 bpm enn å kjøre en sømløs kveld som går som en stripe.

Å spare på euforien og de gode øyeblikkene er rett og slett nøkkel-elementer, hvor trønderne gjør et poeng av det å la publikum hele tiden vente på mer. I tillegg nevner de at det å bare ha det gøy med musikken og prøve ut forskjellige ting.

– Og jeg ser jo at den nye generasjonen tør å utfordre litt grenser, og det er kjempebra. →

Sjangerforklaring House:

En av de mest populære elektroniske sjangrene som gjenkjennes av en repeterende fire-takts rytme der basstrommen spilles av hver fjerde takt. House ligger på rundt 120 taktslag i minuttet og er å finne igjen i disco og pop.

Tekno:

Brukes gjerne i et DJ-sett som er kontinuerlig, og ofte langt. På lik linje med house benyttes en fire-takts rytme, men tekno ligger på rundt 150 taktslag i minuttet og føles dermed raskere.

UK garage:

Betegnes ofte som UKG og kjenetegnes av den høres ut som den er ute av takt. Flere elementer av trommen benyttes og blandes sammen med lånte vokaler fra andre låter der tonehøyden enten endres eller kappes opp. UKG ligger på rundt 130 taktslag i minuttet.

Jungle:

Kombinerer flere elementer av diverse sjangre som reggae, rap og funk. Det er ofte trommene fra disse sjangrene som lånes og blandes sammen med vokal fra andre låter, samt dype basstoner. Disse blandes sammen og høres ut som de er ute av takt. Jungle ligger på rundt 160 taktslag i minuttet.

KLUBBSTEMNING:
Det blir fort heft på utestedene i Trondheim når det er DJ-sett på programmet.

NYE UNGE LOKALE DJ-KOLLEKTIV: Ida Vie er med på å arrangere DJ-kurs for å dyrke fremtidens DJ-er.

Dyrker fremtidens platesnurrere

På mandager i september huser Tyven framtidens DJ-artister gjennom DJ-kurs arrangert av AKKS med Ida Vie, daglig leder på Tyven, i manesjen.

– Flere av deltagere på DJ-kursene våre spiller nå på fullstappede klubber, så det funker jo, mener Vie.

Etter et tiår på innsiden av natt-klubbscenen var det muligens ikke rart at DJ-ing falt i smak for trønderen. Men med travle dager i utelivsbransjen kjente også Vie på at pandemien endelig ga henne ordentlig med tid til å dyrke lidenskapen for elektronisk musikk.

– Og det tror jeg ikke jeg er alene om, når vi nå ser veldig mange unge lokale DJ-kollektiv på vei opp.

Fra å slite med å booke DJ-er i Trondheim for et par år siden, sitter Tyven nå på et fullspekket klubbprogram utover høsten med både husholdsnavn og nybegynnere på plakaten. Med DJ-kursene håper Vie at de som har bitt på det elektroniske agnet, kan fanges

opp ved å åpne øynene for mulighetene byen har å tilby.

– Vi ønsker å vise at det ikke er en så veldig lang vei å gå om en bare har en musikkinteresse og engasjement.

– Det kan fort bli litt for kult

På små Pioneer DDJ-400-brett forsøker hun å ufarliggjøre utstyret og skape et trygt og åpent miljø som kan bre seg utover den elektroniske scenen.

– Det kan jo ofte bli litt skummelt og for kult med DJ-kulturen og i musikkbransjen, men det er virkelig ikke så høy terskel som folk muligens tror.

Vie poengterer at alt handler om å spille den musikken en selv liker og å ha det gøy, for det finnes jo utrolig mye variasjon i hva en kan putte inn i en miks. Utelivet i Trondheim er også variert med tanke på hva de ulike klubbene spiller.

– Vi har jo spisset oss litt mer mot organisk musikk med soul, jazz og funk på Tyven. Men om du vil ha vodka red bull og ABBA, finnes det steder for det også.

Samtidig føler Vie, i likhet med DJ-kollektivene, på at det også er et større mangfold i publikummet på de mer musikkspesifiserte klubbene, og at mye handler om trendbildet til hele Europa.

– Elektronisk musikk er trendy nå. Det skal sies at det er ikke første gangen tekno er kult, men det er jo nytt for mange.

Fra å ha vært avviket i lang tid kjenner Vie på at det er deilig å kunne drive på med klubbmusikken de selv ønsker å dyrke på en profittmessig måte, da den elektroniske scenen har gått fra å være undergrunn til hovedgrunnen til å dra på byen.

– Vi gikk fra å ha kanskje tre stykker som brydde seg om DJ-settet vi kjørte til å ha 100 nye i salen på en kveld.

Savnet etter en etablert trønder-sound

Både de tre DJ-kollektivene og Vie er alle enige om at Trondheim er rask på vei oppover som en klubbscene å følge med på i Norge. Og det kommer nok ikke til å stoppe da det er et voksende DJ-miljø av både husholdsnavn og nybegynnere som alle ønsker å se klubbscenen fortsette å blomstre.

Den siste lille prikken over i-en er de alle enige om at dreier seg om å få styrket kontakten mellom de ulike aktørene innad i miljøet.

– Den eldre generasjonen har kanskje ikke vært så flinke til å inkludere folk som har vært yngre og gi dem spilletid, og dermed har det muligens ikke blitt et definert DJ-miljø, forteller Midnattslauget.

I tillegg handler det om å få dyrket lokale produsenter slik at en kan få etablert en trønder-sound.

– Det handler om å skape en slags merkevare som hører til Trondheim, og om vi får til det, snakker vi plutselig om et helt nytt nivå, mener Gunnarsson. **UD**

Aromatic Ooze – Aromatic Ooze

En psykedelisk og bråkete identitetskrise.

TEKST: Even Kaushik

FOTO: Pony Riding Records

Aromatic Ooze, det ferske tromsøbandet, skrev og spilte inn de ni låtene til sitt debutalbum med samme navn i løpet av en uke i et forlatt hus et par timer utenfor nordens Paris. Resultatet ble ei plate med elementer fra psykedelisk- og støyrock. Til tross for dette faller *Aromatic Ooze* både innenfor og utenfor sjangrene i en psykedelisk og bråkete identitetskrise.

Albumet starter sterkt med låtene «Shifting Dreams», «Gymnastics» og «Pet Goblin» tydelig inspirert av artister som Tame Impala, Thee Oh Sees og The Black Keys henholdsvis. Man gjør parkour gjennom et stort lydbilde fylt av rytmiske trommer, effektfull gitar og svevende synt kjørt gjennom nok reverb til at man skulle tro albumet var spilt inn midt i Sentrumstangenten. Det er moro, underholdende og eksperimentelt på en god måte.

Deretter faller kvaliteten – drastisk. De påfølgende låtene «Questgiver» og «Saliva» kunne like så godt ha vært samme låt delt i to. Låtene er mer pønkete, men det virker som bandet har slengt på en whammy-effekt på gitaren kun for at de skal framstå som psykedeliske. Det skal nevnes at førstnevnte låt er debutlåta deres, men når bandet så tydelig viser at de er i stand til å produsere noe originalt, er det uheldig at de velger å ha disse to låtene med på albumet. Her kunne det til stor fordel vært bedre med noe som passer bedre til prosjektet som helhet.

Mona Krogstad – Virgo Sun

Storslått og samtidig nærliggende; melankolsk og lekent. Krogstad med et flammende, lunt album.

TEKST: Herman Østby

FOTO: Øra Fonogram og Samuel Lund

Utdannet ved jazzlinja ved NTNU (som alle jazzmusikere er) og i tillegg som tidligere student i Stockholm ved Kungliga Musikhögskolan kommer talentet Mona Krogstad med sin første soloplate. Likevel er det ikke uten at hun høstet inn rike erfaringer og har hatt en spennende musikalsk utforming i form av JUNO, Hedvig Mollestad og Heidi Skjerve for å nevne noe av det

hun har foretatt seg i sin karriere. Dette reflekterer også det kompositoriske, improvisatoriske og kreative med at flere uttrykk blir sydd sammen til et stort lappeteppe av inntrykk.

Først en liten komp-introduksjon som markeres med trommene sammen med mørke basstunge anslag og flytende pianoklanger på det første sporet «Umbria». Saksofonen kommer til forgrunnen etter å spilt noen diffuse tremolotoner og etablerer seg med et praktfullt tema. Alt har likevel en monumental størrelse til å være en kvartett. Soloene er vidunderlige og det er en fortreffelig start på plata.

Det som er verdt å merke seg, er den betydelige variasjonen og den sterke intimiteten. Eksempelvis på «Lullaby», der et gjennomgående rytmisk skifte mellom to akkorder i piano og bass skaper en utrolig henrivende melankolsk stemning til et vakkert tema. Krogstad leverer spesielt bra på låter som «Kleopatra» med en kraftfull lyd og en blanding av sødme og kompleksitet.

Mellomspillslåta «533.048X» er det ingenting fint å si om. Ja, dette er et støyrockalbum, men dette er bare bråk. «Cosmic Slumber» er derimot et høydepunkt. En åtte-minutters reise gjennom spennende melodiendringer, variert effektbruk og storslagne breakdowns. Dette skulle ha vært avslutningslåta i stedet for «Glass Of Eyes» som bare en en billig kopi av hvilken som helst låt fra Joy Divisions *Unkown Pleasures* med litt hardere gitar.

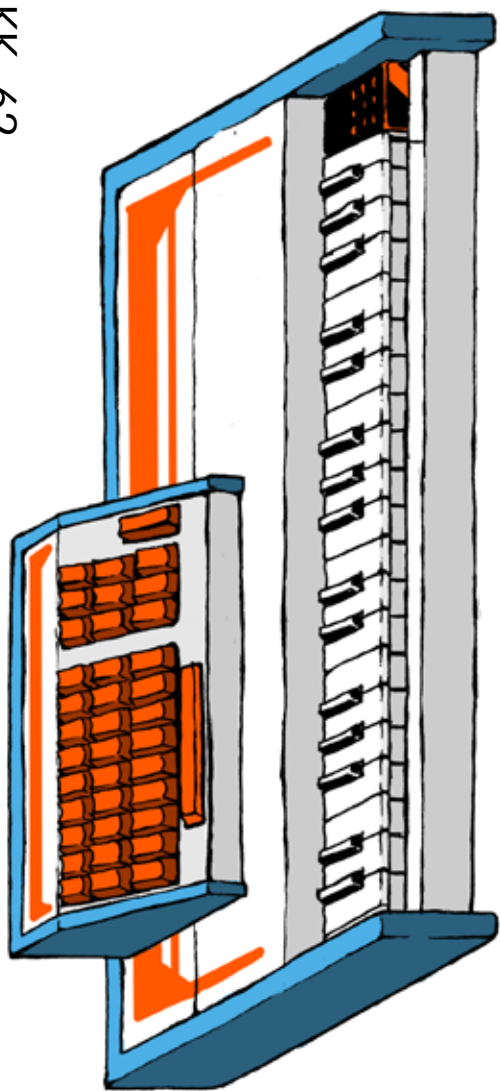
Likevel er det fantastisk å vite at det finnes et norsk, ungt band som har gått bort i fra indie-formelen og et generisk og kjedelig lydbilde som flere av Norges største benytter seg av. Til gjengjeld trenger Aromatic Ooze tid på å utvikle seg, finne ut av hvilken retning de vil gå i, og fokusere seg inn på en hovedsjanger og heller eksperimentere ut fra det.

Det er ingen tvil om dette bandet har talent, men slik det er nå, er bandet litt overalt og samtidig ingensteds.

De siste tre låtene er eksempler på at det ikke er et tydelig stilistisk imperativ som styrer skiva. «Song for Solveig» og andre låter gir rom til at de andre musikerne får rampelyset, og de leverer med en aromatisk pianointro og senere en balansert trommesolo. «Sailor Man (Where Do You Go)» er ett av de store avvikene fra den allerede varierte plata med et burlesk og frijazz-ankret atelier av lyd.

Det avsluttes med tittellåten «Virgo Sun» som bare varmer hele kroppen med sine store symbolvirvler og en drømmende, flytende melodi i likhet et skarlagenrød bluss i solnedgangen. Generelt virker det som om Mona Krogstad har det som plommen i egget, et sterkt utgangspunkt med *Virgo Sun*. Uten at hun utelukker resten av kvartetten som skal få mye skryt også. Det du får, er en estetisk vakker plate som ikke skygger unna den komplekse lyden eller komponering til Krogstads indre sjeleliv.

Kate Bush: Renessansen av en eksentrisk musikkprodusent

Soundtracket til en av årets mest sette serier har fått både nostalgikerne og nykommere dilla på artisten som definerte store deler av musikken på 70- og 80-tallet.

TEKST: Malin Isabel Disco Guleng
ILLUSTRASJON: Tallak Lie

Med tatovering av Kate Bush ridende på en delfin på skulderen bærer jeg de altfor tunge monitorene mine fire etasjer opp til et nytt kollektiv i ny by. De skal bli en del av mitt lille hjemmestudio i Trondheim gjennom studietiden som én av fire jenter i klassen på musikkteknologi. Jeg er ikke lenger alene om å ha den britiske, melodramatiske artisten permanent på kroppen, etter at den populære sciencefictionserien *Stranger Things* har festet 80-tallets superbop, «Running Up That Hill (A Deal With God)», til alles hjerner.

Generasjon Z sin «nye» favorittlåt er likevel bare toppen av det glitrende isfjellet som skjuler et magisk musikk-univers av rytmemaskiner og synt-samples. Som innovatør og pioner av eget lydbilde kan Kate Bush fryde seg i en velfortjent og samtidig betydningsfull musikalsk renessanse. For til tross for en svært lite kul statistikk av andelen kvinner i produsentroller kan Bush slå i bordet med flere ikoniske, egenproduserte album.

Allerede før den strålende debuten basert på en gotisk kjærlighetsroman av Emily Brontë med samme tittel, «Wuthering Heights», bemerket Kate Bush seg med en innspilt demotape som inneholdt hele 50 egenkomponerte låter, bare 16 år gammel. EMI Records sikret den unge artisten og hennes yrende skriveboble platekontrakt, og med utgivelsen av de første to albumene satt de navnet hennes på kartet over stjernehimmelen.

Et rolleskifte

Heldigvis for oss forstod Kate Bush tidlig at ønsket om fullstendig kontroll over egen musikk var uoppnåelig gjennom en passiv tilnærming til musikkproduksjon. Så i prosessen bak det tredje albumet *Never for Ever* inntok hun en ny rolle som skulle vise seg å være en like glimrende match som deg og den nystrikkede balaklavaen din. Sammen med produsent og studiotekniker Jon Kelly var Bush nå involvert i produksjonen, noe hun har fortsatt med siden. Senere stod hun også som eneste produsent, noe hun

selv har gitt uttrykk for at ble et vesentlig skifte for hennes musikalske karriere.

Den totale disko-grafien skildrer en drømmende musikalsk reise for en nytenkende kunstner som nekter å forholde seg til ensidige kategorier. Den er innom alt fra organiske og teatraliske låter til en mer poppete sound med pling-plong-samples og romslige digitale trommer.

Synt-forelskelsen

Den ferske produsenten Kate Bush falt nemlig paddeflat for den da banebrytende synthesizeren CMI Fairlight og ble én av de første til å eksperimentere med denne. Med det som føles som et endeløst bibliotek av lyder, ble mulighetene mange. I tillegg hadde den unike synten anledning til å arrangere komposisjoner. Slik minner den en god del om de digitale DAW-ene som kom lenge etter, og som vi fortsatt bruker til musikkproduksjon den dag i dag.

Mange sitter nok igjen med et bilde av Kate Bush som en artist som strekker seg til sitt ytterste for å formidle en følelse, og hun er brennende opphengt i å ikke låse seg musikalsk.

Så når hun ønsket seg mer tid og rom for utfolde seg kreativt, ble det like så godt bygd et hjemmestudio på familiegården: et imponerende 48-tracks studio med alt hun trengte for å lage eterisk låveromspop.

En popkomet av feminin aura

Som produsent er Kate Bush eksperimentell og utforskende, og i stadig forandring. Aldri før har en låt gått til topps så mange år etter utgivelsesdato som det «Running Up The Hill» har, og det er ikke uten grunn: Hele albumet som singelen tilhører, *Hounds Of Love*, er en popkomet proppfull av avantgarde hits pakket inn i en drømmende atmosfære med

kontrasterende lydelementer. Albumet mestrer ikke bare å fange det beste, men også det absolutt mest sentrale med Kate Bush: Hun er en svært oppfinnsom låtskriver med fengslende vokal, i en eksentrisk produksjon med et skattekart av konsepter som gir flere skinnende diamanter jo dypere du leter i lyttingen.

Låtene funker like bra i dag som de gjorde for 40 år siden og det er lett å tro på at hun har vært svært essensiell i utviklingen av musikkproduksjon. Ikke minst står Bush stødig som forbilde i en bransje hvor få kvinner slipper til bak spakene, selv om det dessverre er lite tegn til kvinnelige bidragstere i Bush sin musikk ellers. Kate Bush-bølgen er ikke bare en tilfeldig trend, men en del av musikkhistorien som fortjener en påminnelse.

Samfundsmøtene i 1972 så nok noe annerledes ut enn de gjør i dag. Med lange diskusjoner og flere resolusjonsforslag, hvorav noen ble fremmet under selve møtet, kunne affæren gjerne vare i seks timer!

hold som den Gleditsch aktet å fremkomme med. Og samtidig var han så uforsiktig å meddele at hvis man ikke vedtok denne hans resolusjon, så vilde han og hele hans direksjon gå sin vei.

Da våknet forsamlingen for alvor. Et sirkuspublikum lar sig ikke true. Never for tilværs, knyttede never som forlangte ordet. Og enkelte fikk det.

Gleditsch kom først til, skildret greit og overbevisende hvilken urett de studenter begikk som var streikebrytere i lissviken og forlangte en kraftig avskyresolusjon. Men da optrådte en uventet mann, student Worm Lund, som hadde hatt anledning til å kikke i Foldals verks protokoller og han kom med tall som talte Gleditsch midt imot. Han fremstillet saken fra verkets side, og hvem skulde man tro, en av de to personer måtte være en dørabel løgner, og samfundet vilde gjerne vite hvem. Men se det fikk man nok ikke greie på. Klokke menn kastet sig inn i debatten. Rønneberg, Schieldrop, Rode og Lindboe forklarte at hvem som hadde rett var av underordnet betydning, men prinsipielt, helt prinsipielt måtte man vise sig opitrale i arbeidskonflikter og nøytrale var man ved å vedta en avskyresolusjon.

Student Fladset var enig med de store, han anbefalte varmt sine kamerater, de dumme studenter, ved sin stemme å vise at de ikke var så dumme allikevel, nei næsten like kloke som våre ledende augurer.

Men Worm Lund blev sint, virkelig sint, så sint at han foretrakk at bruke «Dem» som subjeksform, samtidig som han med tukthusloven i ryggen truet samfundet med en stor prosess. Ingen skulde ustraffet få kalle ham for en streikebryter.

Imidlertid var der innlevert adskillige nye resolusjonsforslag. Enkelte anså sig saken som samfundet uvedkommende og andre hjalp velvillig bestyrelsen med å omredigere dens forslag. Tilslutt var det så mange omredigeringer at bestyrelsen trakk sig tilbake til de indre praktrum for å restituere sig.

De kom glade og fornøiet tilbake med et utkast som samfundet merkelig nok ikke pirket noe større ved, men det skyldtes nok utelukkende at morgenen holdt på å bryte frem. 6 timers sirkus kan være nok på engang, dessuten hviledagen var alt langt fremskreden.

Essal.

- Hvem vant herrenes US Open 2022 i tennis?
- Hva het ektemannen til avdøde dronning Elisabeth II av Storbritannia, og når døde han?
- Hva er navnet på det populistiske og nasjonalistiske italienske partiet som ledes av Giorgia Meloni?
- Hva heter det tidligere superkontinentet som eksisterte for 200–300 millioner år siden?
- Vi er inne i tidenes lengstvarende lærerstreik. I hvilken måned begynte den?
- Hvilke av følgende inneholder naturlig ikke gluten: a) hvete, b) havregryn, c) bygg eller d) rug?
- Leder av KrFU Hadle Rasmus Bjuland var nylig i mediene og fremsatte et krav. Hva gikk det ut på?
- Hvem oppfant boktrykkekunsten?
- Trisha Paytas og Moses Hacmon fikk nylig barn. Hva er barnets fornavn?
- Hva er 158 i romertall?
- Hva heter den nye boken til Agnes Ravatn?
- Hvor mange land ble uavhengige fra britisk styre under dronning Elizabeths den andres regjeringstid?
- Hva heter Nord-Amerikas største kjøpesenter?
- Tidligere norsk landslagstrener i fotball Per Mathias Høgmø er nå hovedtrener for en svensk klubb. Hvilken?
- Hva heter den nye psykologiske thrilleren med Harry Styles og Florence Pugh i hovedrollene?
- Hva heter skuespilleren som spilte unge dronning Elisabeth II i serien *The Crown* fra sesong én til to?
- Hva slags hund er Marmaduke fra filmen med samme navn?
- Hva heter NTNUs nye kunnskapsfestival?
- Hva er det første koalabjørnunger spiser etter seks måneder med melk fra mor?
- Hvilket album er Kaizers Orchestras hit «Hjerteknuser» fra?

TEKST OG ILLUSTRASJON: Victoria Lillejord Stenshagen

1) Carlos Alcaraz, 2) Prins Philip, Hertug av Edinburgh og han døde i 2021, 3) Fratelli d'Italia (Italias brødre), 4) Pangaea, 5) Juni, 6) b) Havregryn, 7) Han krever kaldt alkoholfritt øl i kjøleskapet på butikkene, 8) Johann Gutenberg, 9) Malibu Barbie, 10) CLVII, 11) Gjæstene 12) 48 land 13) Mall of America, 14) Häcken, 15) *Don't worry darling* 16) Claire Foy, 17) Grand Danois, 18) Hyfer 19) Mor sin bæsj, 20) *Violeta Violeta Volume I*

HVILKEN MONARK ER DU?

ILLUSTRASJON: VILDE ROLAND

0–5 poeng:

LEOPOLD II AV BELGIA: En skikkelig drittsekk som fikk Kongo som sin personlige eiendom og så drev hele nasjonen som en av verdens verste sweatshops. Tvangsamputasjoner var straffen når man ikke nådde produksjonsmålene på gummi. Han reduserte befolkningen i landet et sted mellom 1 og 15 millioner mennesker. Ikke bra.

6–10 poeng:

HENRIK VIII AV ENGLAND: Når du er mest kjent for å ta livet av konene dine, så er ikke det sier ikke det nødvendigvis noe veldig positivt om din karakter. Han etablerte også to av Englands favorittinstitusjoner, Church of England og Royal Navy, som begge var viktige for det britiske imperiet, så sann sett også et tveegget sverd, som han antageligvis også ville brukt til å drepe én av sine koner.

11–15 poeng:

KLEOPATRA VII AV EGYPT: Få har vel inspirert denne graden av kunst og kultur. Den siste aktive herskeren av Egypt i det gresk-makedonske ptolemaiske dynastiet gikk heller ikke på noen måte stille hen. Hun snakket i tillegg intet mindre enn syv språk. På den negative siden giftet hun seg med begge sine to brødre, og incest, selv om det var en tradisjon da, er ganske passé nå.

16–20 poeng:

FREDERICK II AV PREUSSEN: En såkalt opplyst despot. Sann sett det motsatte av dagens europeiske kongelige, som ikke er spesielt opplyste eller despotiske. I sin ungdom var han mest opptatt av filosofi og musikk før han fikk militæret banket i seg av pappa. Riktignok startet han en nokså uheldig tysk tradisjon for å invadere og dele opp Polen. På den andre siden var han både skeiv og ateist, og slår nok sann sett an blant dagens norske studiemasse.

Spitsoppen

Spit; fra høyskoleparken: baklengspost.
Trondheims høyeste presse

MAGNUS RECENSERAR: Tekniska gängor på Samfundet

Nu är det dags för kanske den viktigaste recensionen jag gjort hittills - nämligen den av dom tekniska gängorna på Samfundet. Nu kör vi, jävlar!

REGI

Aa, men jag fattar ju inte varför ni heter REGI, för satan. Rör med Elektrisk Glänsande Igeljus???? Jag vet inte, men ni är hur trevliga som helst. Och jag gillar mer än något att ni inte låter när ni applåderar. Tyvärr är det lite svårt för dom på scenen att få med sig.

FK

Nejmen hejhejhallå, är det FitteKostarna som ringer på? Alltså nej, kan man göra någonting annat än att le lite medkänsligt när dom går förbi? Jobba på, grabbar, men se nu till helvete till att få kontroll på dom jävla mikrofonerna. Jag pallar INTE oplanerad tystnad.

DG

Alltså, DynamitGrabbarna, ni är sagolika, verkligen. Nej, jag skojar, ni är faktisk ganska äckliga. Nej, jag skojar, ni är hur gulliga som helst. Jag vet inte om ni vet, men jag vet att ni skulle veta att om ni inte vet att jag vet att ni vet att jag gillar er, så är det väl inte något poäng i att försöka.

VK

Så är vi nu vid VimpelKompagniet. Jag tycker jättemycket om det när ni bara gör saker så vi inte behöver tänka på vad som händer någonstans. Och sen skulle jag vilja kolla på era vimplar hela dagen long, men jag kan inte finna dom?????

ITK

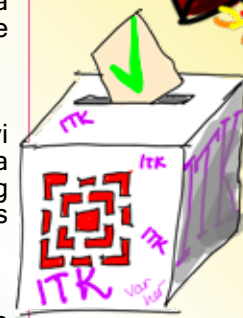
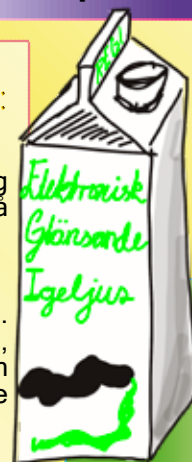
Tjäna, tjäna, gulliga små råttor, vad har ni gjort sen sist vi träffades? Inte så mycket att göra för lcke-Teknokratiska Kompisar nu när avstämningarna är fysiska igen? Jag fattar, jag fattar. Ni får bara hoppas att det snart är dags för ändring så att ni kan få arbeta mer!

ARK

Alternativa Randaberg Kommun gör nu för fan inte någonting! Eller hur? Är ni tekniska? Eller konstnärliga? Eller är ni kanske profetiske media? Nej, ni får nu bara pyssla på, men kolla upp mig om ni behöver tips för att komma ut och träffa några tjejer eller så, jag er jätteklok på sådana grejer!

FG

Samfunds egna FanGirls, ju! Vad händer med era nätsidor???? Jag vil ju bara kolla på snygga fotos! Och snälla, send nudes. Det måste ni ju bara ha. Om inte kommer jag besöka er hemma på hybblen och knipsa någon själv.

Registrerer...

...at jeg har veldig sterke meninger
...at første date på IKEA er en god idé
...at du var ikke helt enig i det, nei...
...at hVa HvIS mAn TilFeldIGviS eR keEn på NoEN i GjeNgEN sIN?????
...at spør du for en venn, Nina?
...at BRUKER IKKE SJEKKEREPLIKKER!!!
...at hva vokser i høyskoleparken?
...at plastsøppel fra Gløs
...at de kalles materialteknologer
...at det var kanskje nok rim
...at hvor var studentpolitikkerne da det for én gangs skyld faktisk skulle snakkes om studentpolitikk på samfundsmøtet???
...at ikke der
...at studentpolitikere har fri i helgene
...at da er det ikke så viktig med studiestøtta
...at de stoler på Jonazz
...at det blir nok bedre økonomiske kår når han reiser til Oslo
...at det er jo ikke sånn at noen andre har prøvd å si at studentene trenger bedre råd
...at de hører nok på Samfundet
...at må tåle litt kritikk
...at det gufses
...at fitteblekkared døgn!!!
...at herregud, så fettttt
...at er jeg for ekstrem for talerstolen?
...at kan jeg poste et bilde av deg på Innsida?!!!!
...at facts don't care about your feelings.
...at klubbstyret knuste løk 8-1
...at det melder klubbstyret i en «pressemelding»
...at løknekker neses
...at det melder klubbstyret i en «pressemelding»
...at stekt løk
...at hvordan får man hull på penis?
...at men da vet de i hvert fall hvordan det er å plutselig blø fra underlivet
...at Markus og Martinus? Neida, Marius og Martine.
...at tull med tunga
...at <https://underdusken.no/nyheter/hakon-harryhandler/114463>

Onsdagsdebatt: Studenterverv = Samfundet?

Kom alle sammen, bli med! Jeg heter Jonas og skal, sammen med blant andre kUKEsjef, fortelle dere om hvor jævlig kult det er å ha de kuleste verva. Vi kunne dessverre ikke få med oss noen fra annen studentfrivillighet – bare våre token BI-venner – mest fordi vi ikke prøvde. Her skal vi stille store spørsmål, som "er kUKA overvurdert?", "kan man bli for jovial?", "hvordan tåle kritikk?" og "kan man bli utbrent?". Det er tross alt vi som er fagpersonene.

Xoxo Jonas Straum
Spoone

SHOT- UNDERSØKINGA SYNER UROVE KKKJANDE TENDENSAR

Resultata frå Studentane si hets- og trakasseringsundersøking 2022 (Shot-undersøkinga) fortel oss korleis det står til med studentane – og det er grunn til å vere uroa. Visste du til dømes at gjennomsnittsalderen til respondentane er heile 24 år? Eller at berre tre prosent av dei er gift?

Señor senior seniorforskar Hans Hansséen fortel oss at dette ikkje kjem som ei overrasking.
– Resultatet speglar det vi veit om folk i den aldersgruppa som tek høgare utdanning, seier han.

Vidare trekk han fram tala for bustadsituasjon, fordi det viser seg nemleg at heile tre prosent verken bur hjå foreldra, i sjølveigd bustad, hjå privatutleigar eller hjå ein studentsamskipnad.

Dette er tal vi ikkje forstår på dette tidspunktet, men som vi må undersøkje nærare, fortel han.

Leiar for Velferdstingen, Øystein Kristoffersen, peiker på si side på tala som gjeld bussen.

– I Trondheim er faktisk heile 57 prosent nøgde med kollektivtilbodet. Dette viser oss altså at heile 57 prosent av studentane i byen faktisk ikkje tek buss, forklarar han.

Kristoffersen er nemleg redd for at dei skal slite ut beina sine før fylte 28. Studentprestane heng seg opp i litt andre tal.

– Heile 65 prosent av kvinnene tek medikament i form av prevensjonsmiddel. Då er det faktisk grunn til å tru at dei er seksuelt aktive, og vi har grunn til å tru at det er store mørketal. Sjå dette i samanheng med at berre tre prosent er gifte, seier dei, utan at dei vil forklare meir enn det.

Likevel kjem vi ikkje vekk frå elefanten i rommet. Tannlækjartala. I 2018 gjekk berre 36 prosent av studentar til tannlækjaren årleg. I 2022 er talet oppe på heile 70 prosent.

– Tannlækjar og tannkrem har vorte "two thousand and late", no er det tannlækjarvitjing som er in, forklarar señor senior seniorforskar Hansséen.

Vidare ser han dette i samanheng med at berre 28 prosent et grønsaker dagleg, så dei treng jo ikkje gå til tannlækjaren. Då er det berre to prosent vi ikkje veit noko om tannhelsa til.

– Men ein må jo rekne med litt svinn, seier Hansséen.

Kristoffersen i Velferdstingen har eit anna syn på det:

– Dei siste to prosentane er jo dei som har svara at dei har teke antibiotika dei siste fire vekene.

Ingen av dei vi har vore i kontakt med, vil kommentere om dei er blant dei 21 prosentane som har prøvd minst éin type narkotika i løpet av siste år.

Utgavens dyr: Soppen

Soppen er din venn
Men du må ikke alltid
spise den
Har den slår
Må du sjekke med en
kontrollør
Måltid, død og rus
Alt du får i soppens vide
hus
Blant kirkegård, park og
barnehage
Spiser du til du ser en
drage

Studentenes hemmelige guide til Trondheim

Skal du ut, men vet ikke hvor? Ser du etter en hemmelig badeplass? Den beste joggeruta? Her finner du de beste tipsene – fra studentene som kjenner byen best. Velkommen til Trondheim!

1. **Trondheim Camping** – Redd for at daten skal bli klein? Dra på campingen og spill minigolf.
2. **Korsvika** – Fineste badestranden i Trondheim. Trampoline uti sjøen.
3. **Festningen** – Solnedgangen ser ekstra fin ut herfra. Ta med noen du vil imponere!
4. **Grip klatring** – Veldig bra buldring! Skrus ofte nye ruter, og du kan få gratis kaffe ved kjøp av Grip-koppen.

